

szó
tázás
csi
sárra

in, visszaérkezés
tőzkodás Buda-
csben 6 napig.
k érvényes ut.
Részvételi díj
következők fog-
gyorsvonal III.
-Bihar—Bécs és
Budapest és
szállodákban.
itt összes kirán-
zások, stb. Bor-
sácsi csomag-
díjszabályok. Vár-
az utazást ren-
resti (Organiza-
ción) S. A. R.
etes felvilágosi-
prospektus az
sztyájában Cluj,
10. Telefonszám:
táridő március
2000 lej előleg
6!

z olasz vezetőkörök
ador). Cerutti olasz
tett látogatója foly-
ciaországok várakozó
ni a petróleumkiví-
Franciaország nem
enf által hozott in-
fog Kezdeményezni

jedt hírt, hogy Hu-
mány a választások
adódhatárlékok: és
uliu Nasta liberális
ntézt a kormány-
szigoru adóbejelenté-
töt követelt.

uj világ- mutatója a góban

g és ezüst. A világ
fellepte 35 ezer
r a londoni Con-
el az előadás előtt
szel sem lehetett
ekesítő tökéletes,
Még nem vált el-
rűs bizakodó lány,
ban. A film opera
élt szenzációt ad-
dolt volna ezelőtt
y a Metropolitan
g legjobb énekes-
s Michael Bartlett
Rigolettót, Bo-
e kedves, pergő és
re Moore hangja
Michael Bartlett
gu hang. Szintén
egy film, az ilyen
ül. Zsufolt házak

ostudományi Egye-
h Orvostudományi
vasárnap délután
90-ik rendez tud-
k programja a kö-
A plasztikai sebé-
inte tel a korrek-
e (vetítéssel.)

Lapkiadó R. T.
Baron L. Pop 10.
8-61.

Románia
25 bani Posta
Románia

Románia
25 bani Posta
Románia

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop 10-61. Előfizetési...

Engedjük meg!

Dr. Danassetter Robert
Budapest
Diszkrét 2.1.0

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Ara 5 lej

Nemzetellenes leveleket nem fogadunk el.
Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Márton Ernő. Felelős szerkesztő: János Ferenc. Búcsú: Szerkesztő: Kát szegi Ernő, Strada Obălăcescu 53

Csütörtök, 1936. február 27.

5696. EV. ADAR 4 | XIX. ÉVF. 48 SZÁM

veres katonai-fasiszta lázadás tört ki Japánban

Fiatal tisztok meggyilkolták Takahasi pénzügyminisztert, Okada minisztereinköt, Saito volt minisztereinköt, súlyosan megsebesítettek Tokió rendőrfőnökét. Oriási konsternáció Kinában és Európában a lázadás miatt. Tokióban állítólag már helyreállt a rend. A császári gárdat vezényelték ki a zendülés elfojtására

A japán császár a sebesült Osumi tengernagyot bizta meg az új kormány megalakításával

TOKIO, február 26. A Távolkelet nyugtalan és nyugtalanító országából kiszármhatatlan jelentőségű események híré hozza a táviró. Tokiói jelentések szerint Japánban katonai forradalom tört ki, amelynek híré a Havas-ügynökség sanghaji jelentése, bár nem hivatalosan, megerősíti. A jelentés szerint az első számú gyalogezred három ezer katonája elfoglalta a külügyminisztériumot és megtámadta a többi minisztériumok épületét is. Állítólag több minisztert megöltek, többek között Takahasi pénzügyminisztert is, akinek meggyilkolását azaz magyarazzák, hogy nem akart újabb hiteleket engedélyezni a hadsereg és a haditengerészet céljaira. A katonai forradalmat fiatal tisztok robbantották ki, kik kétségkívül a fasiszta párti intenciók alapján cselekedtek és hajtották végre államcsínyjüket.

Rendkívül zavaros a helyzet egész Japánban

A Reuter-ügynökség jelentése szerint a katonai forradalom végrehajtói hajnalban megjelentek a minisztereink és belügyminiszter lakásán, akiket foglyul ejtettek. Azután megszállták a rendőrfőnökséget, miután előbb megtörték a rendőrség ellenállását.

Mitán a cenzura megakadályozza a hírek továbbítását és Tokió és San-Francisco között a táviróösszeköttetés megszakadt, a pilanában még nem lehet áttekinthető a katonai forradalom által teremtett helyzetet. A Tokiói telefonközpont nem az összeköttetés nagy nyugati metropolisok telefonközpontjainak.

Ezek ellenére kiszivárgott hírek szerint egész Japán területére kihirdették az ostrom-állapotot, az osakai és tokiói tözségeket bezárták.

A helyzet rendkívül zavaros. Londonba érkezett jelentések szerint a forradalom leverésére mozgósították a császári gárda ezredeit, amelyek elindultak Tokióba. Newyorkba érkezett táviratok arról számolnak be, hogy a katonai államcsíny alkalmával Okada minisztereinköt, Goto belügyminisztert és Takahasi pénzügyminisztert megölték. A singaporei japán főkonzul hivatalos közlése szerint viszont a helyzet nem olyan súlyos, mint ahogyan arról az első jelentések beszámolnak.

Oriási riadalom Kinában. A Reuter-ügynökség nankingi jelentése szerint a japán katonai forradalomról Kinában érkezett hírek Oriási riadalmat keltenek kínai politikai körökben, mert attól tartanak, hogy

a katonai forradalom egy általános katonai akció kezdetét jelentheti az ázsiai kontinensen.

Kínai politikai körök szerint a katonai puccs kirobbanásának közvetlen oka az volt, hogy a japán politikusok egy része élesen szembe fordult a kínai előnyomulás tervével, amelyet a japán fasiszták, karöltve katonai körökkel, szorgalmaztak. A japán fasiszták és katonai körök már négy évvel ezelőtt offenzívát akartak indítani Szovjetország ellen, amikor a szovjetek még nem rendelkeztek komoly ellenállás: kifejteti tudó had-erőkkel. Nankingban attól fének, hogy a katonai körök hatalomra jutása esetén a japánok Mongolországban és Kinában előre fognak nyomulni.

Európában is nagy a megdöbbenés Londoni jelentés szerint a japán katonai puccs híre nemcsak Kinában, hanem európai katonai körökben is Oriási konsternációt keltett, amelynek következményei beláthatatlanok. Fokozza a nyugtalanságot az a körülmény, hogy a puccsvégrehajtás utáni helyzetről még egyetlen távirati irodának sem sikerült megbízható híreket szereznie. Szerda

delig még nem tisztázódott, hogy a puccs sikerült-e vagy sem? Egyes japán jelentések szerint a zendülők, miután elfoglalták a különböző minisztériumokat, megölték a levezetésükre kijelölt császári gárda katonáit.

Az ütközet ideje alatt a város több pontján fosztogatások kezdődtek. Nankingban számítanak arra, hogy a hadügyi és tengerészeti minisztériumok nem fognak ellenkezni a Kinával közös politika folytatása ellen és így lehetővé fogják tenni a két ország között Nankingban folyó tárgyalások kedvező befejezését.

Sanghai jólteremtült kínai körökben olyan hírek terjedtek el, amelyek szerint a tokiói államcsíny bevezetése a katonai diktatúrának.

Tokióból újabban érkezett jelentések megerősítik, hogy Goto belügyminisztert meggyilkolták. Biztosra veszik viszont, hogy Hirota külügyminiszter és Sghetimitu külügyi államtitkár sértetlenül megmenekültek.

Zavargások követték az államcsínyt. Sanghaiből érkező híradások szerint az államcsíny végrehajtása után jelentékeny zavargások robbantak ki a japán fővárosban. A lázadók eleinte alig találtak ellenállásra a középületek elfoglalása alkalmával és csak később került sor véres harcokra, melynek során több házat felgyújtottak.

A forradalmi megmozdulás résztvevői kijelentették, hogy a megmozdulás nem irányul a uron ellen, mert a forradalmat végrehajtó katonai párt támogatni akarja a császárt.

Newyorkba érkezett híradás szerint a császár elrendelte újabb minisztérium alakítását.

A szültszavu jelenésből nem lehet megállapítani, hogy vajjon a császár a zendülők sorából nevezi-e ki az új minisztériumot, vagy pedig az eddigi kormánypárt tagjaiból? Nagyon félt azonban, hogy a császár inkább a katonai forradalmárok és a mögöttükálló fasiszták felé hajlik, akik szemben a liberális és imperialista-ellenes párokkal — amelyek az alkotmányos monarchia hívei — kitartanak a császár istéri eredetűnek dogmái mellett.

Háború a Szovjet ellen? Európában és a Távol-Keleten a japán katonai puccs következtében atól tartanak, hogy az uralomra kerülő katonai párt, a mögöttes álló imperialista nagytörekkel: a Mitsu és Mitsubishi-konzernnek egy-érvte, szélsőséges akciókra fog vetemedni

és rövidesen háborút indít Szovjetország ellen. Ha ez megtörténik, ugyelkerülhetetlen egy olyan hatalmas távolkeleti háború kirobbanása, amelyben Amerika, Anglia és Franciaország Japán ellen, míg Németország esetleg Japán mellett vonulna fel.

Természetesen a távolkeleti konfliktáció maga után vonná az európai konfliktációk egész sorozatát is, amennyiben az éppen ratifikálás előtt álló francia-szovjet paktum nemcsak Szovjet-Oroszország nyugati, hanem keleti határait is biztosítja.

A katonai puccs és a legutóbbi japán választások. Mint a Sanghaiből érkező jelentések is hangsúlyozzák, a katonai puccs kirobbanása főleg annak tulajdonítható, hogy a legutóbbi japán választásokon a liberális és imperialista-ellenes irányzat tört előre, ami végveszélybe döntötte a fél fasiszta Seyukai-párt és a hadsereg imperialista törekvéseinek érvényesülési lehetőségét.

Minden valószínűség szerint a katonai puccs végrehajtói az erőszak eszközeivel akarták megakadályozni a japán demokratikus erők érvényesülését, ezért robbantották ki a katonai forradalmat. Tudvalevő, hogy Japánban a fasiszták és hitleri a szellem mélyen gyökeret vert a százföldi és tengeri hadsereg körében. Minseitő liberális pártjának a legutóbbi választásokon történt győzelme erőlyes manifesztáció volt nemcsak a fasiszták ellen, hanem azon pártok és kormányfőirak ellen is, akik nyíltan rokonszenveztek a fasiszta mozgalmakkal.

Ennek a választási győzelemnek jelentőségét akkor becsülhetjük fel igazán, ha ismerjük Japán politikai struktúráját és történelmét. A legutóbbi időkig Japán a világ egyik legreakciósbabb országa volt. Egészen 1928-ig autokrata módon kormányozták. Ebben az évben ült össze az első parlament.

A baloldali pártok tevékenysége mindeztől kezdve annál is inkább súlyos nehézségekké vált, mert

Japán egész politikai, szociális s gazdasági életét két hatalmas bankcsoport uralja, amelyek a japán tőke 85 százalékát tartják kezükben. Ez a két család: Mitsu és a Mitsubishi-család.

Ezerkilencszázharminc óta Japán politikai életét két párt irányítja. Az egyik a konzervatív-fasiszta Seyukai-párt, amelyet Ito herceg alapított.

Ez a párt az autarkkiát, a vámhatárok felállítását propagálja. A párt a közsabadságok megszorítását tűzte ki első feladatául, emellett erősen rokonszenvezik az 1932-ben megalakult fasiszta párttal, amelyet a japán imperialisták alapítottak, és amelynek vezetői magasrangú katonatisztek és hivatalnokok.

Ennek a fasiszta pártnak Hlauhuma báró a vezére. Azt hiszik, hogy az államcsíny fiatal tisztok készítették elő és sietette azt az a tény, hogy

katonai körök féltek a mérsékelt és baloldali pártok által a multhati választásokon elért siker következményeitől.

Sanghaiből érkezett híradás szerint a súlyosan sebesült között van Osumi haditengerészeti miniszter is.

Megerősített jelentés közli, hogy megölték Tokió rendőrfőnökét is. Waenbe tábornokot, a katonai iskolák vezérfelügyelőjét szintén súlyosan megsebesítették. Makino grófnak és Suzuki tábornok udvari kamarásnak sikerült elmenekülnie, habár őket szintén megtámadták a zendülők. Seyonji herceg, ismert államférfi, Yuasa, a császári ház minisztere és Kawahama tábornok hadügyminiszter sértetlenek.

Ugy véljük, hogy a rendet hamarosan sikerülni fog helyreállítani.

(Folytatása a 8.ik oldalon)

VILÁG TÖKRÉ

Nő, az Egyesült-Államok elnöki székében?

Alábbi cikket Franklin D. Roosevelt, az Egyesült Államok elnökének felesége írta egy newyorki folyóiratban.

Nemrégben intervjut olvastam egy hölgytől, aki azt állította, hogy egy nő sokkal jobban megállná a helyét az elnöki tisztségben, mint egy férfi, mert az asszonyoknak intuíciójuk van.

Ezt a különös sajtóságot gyakran tulajdonítják az asszonyoknak. De vajjon mit jelent e szó?

Intuíció nem egyéb, mint a jellem érzelmi részének fejlettsége, ami arra képesít bennünket, hogy rendkívüli helyzetekben megtaláljuk a helyes megoldást. De már itt meg kell állapítani, hogy ez az intuíció, amely nem alapul tapasztalatokon és pallérozott ítéleten, sokkal veszedelmesebb, mint akár a lassu, észszerű gondolkodás, mert elhamarkodott ítéletekhez, balhíthez és önfeljuséghoz vezet.

Az asszonyoknak általában érzékenyebb a mentalitásuk, mint a férfiaké és már az életmódjuk miatt is gyorsabban reagálnak környezetiükre. Az ő főadatuk a lehető legbékésebben élni a férfivel, segíteni a gyermekeken és hozzáidomulni a környezetükhöz. Okosságuk arra használják, hogy az életet minél kellemesebben és örövendesebben alakítsák.

Meglehet, hogy az asszonyokkal veleszületett nagyobb érzésvilág inkább teszi őket alkalmassá az elnöki helyre, mint hasonló képességű férfiakat. Az asszony az élet legváltozatosabb helyzeteit, az emberi sorsokat, a szerencsétlenek bajait jobban ismeri, mint a férfi. Mégis, a nagy tömeg azt hiszi, hogy egy adag egészséges észre van szükség csupán e pozícióban, ami kizárólag a férfiak tulajdonsága.

Véleményem szerint, az idő meg fogja mutatni, hogy az asszonyok képepek világosan gondolkodni, tudnak a dolgok érdemi vonatkozásai behatolni ott is, ahol beleesznak az értelem. Me'őt azonban ez kétségtelenül nincs beigazolvva, semmi értelme, hogy asszonyok olyan pozíciókba jussanak, amelyek a mai balhítelek mellett hosszabb időre tartalmatlanok.

Mielőtt egy asszony, mint elnök, országának hasznos szolgálatokat tehetne, nekünk, nőknek oda kell törekednünk, hogy eddig érdektelenség tartott dolgok felé irányítsuk figyelmünket. Olyan földadatokat kell teljesítenünk, amelyeket eddig mellőztünk. Ugy vélem, hogy el kell jutnunk az iparban és a kormányzatban arra a pontra, amikor a nemek közötti különbség ugyszólván megszűnik.

Amíg az emberi faj főne akar maradni, addig a nemek között mindig kell hogy különbségek létezenek a férfi és nő vonzama miatt. Azonban, ha majd az asszony ugyanazt a munkát akarja végezni, mint a férfi és ugyanazokat a pozíciókat akarja be'itenni, akkor a különbségeket a magánéletre kell szorítani. A kilvilágban a különbséget a képességek és tehetségek különbözősége fogja meghatározni.

Tulnyomó többsége az asszonyoknak még nem fejlődött oda, hogy a munkában és az üzleti érinkezésben személytelen legyen. Az asszonyoknak még kell tanulniok a kritika és véleménykülönbség elviselését, anélkül, hogy a kritika értékelése során helyet adjanak személyes érzéseiknek. Nyiltszívtien át kell engedniök mások számára is a vélemény szabadságát. A férfiak általában nem olyarok ebben a tekintetben, mint amilyeknek lenniök kellene, azonban a kimagasló férfiak mindig objektívek. Önfegyvellemmel, munkával, folytoros tanulással és tapasztalatokkal lehet a tárgyilagosság bizonyos foká elérni. Elismerem, hogy sokan az asszonyok közül is törekzenek erre, de ebben a tekintetben még nagy ut áll előttük.

Ha majd az asszonyok odáig jutotak, hogy vezető szerepet vállalhatnak, ha majd természeti adottságukra való tekintet nélkül olyan tábor fölött rendelkeznek, amely moraledék nélkül megbizik bennük, akkor — h'tem szerint — az emberiség sokkal közelebb lesz az általános jóléthez és boldogsághoz, mint valaha.

NYOLCVAN ÉVE HALOTT HEINRICH HEINE

A zsidó Heine

A zsidó nép „csatagoló” fia volt halhatatlan zsenialitásában, csapongó, nyughatatlan, szellemében, cinizmusában, etnikai páthoszában és egész életében.

A „Kevlari bucsu” és a „Szombat-hercegnő” zsenije egyszerű zsidó kereskedő gyermeke volt. Düsseldorfban született és a napoleoni idők szellemének szárnyain emelkedett gyermekkorának zsidó és német emlékeivel a romantikus költészet legmagasabb csúcára.

Abban az időben nem volt antiszemitizmus. A liberális ébredése sugározta be Európa horizontjait, az európai zsidóságot pedig az emancipáció mámorá tartotta hatalmában. Heine első találkozása ezzel a zsidósággal a „Verein für Kultur und Wissenschaft des Judentums” nevű berlini egyesület volt, ahol együtt dolgozott Leopold Zunz-cal, Moses Moserrel stb., a zsidó reformon. Megszerette a zsidó történelmet, elmélyült benne, de a reform-zsidó iskola csakhamar más világba sodorja. Polgári karriert akar elérni és úgy érzi a kenyér megköveteli tőle, hogy elhagyja ősei hitét. Ugy érzi, hogy a keresztvíz „a belépőjegy az európai kultúrába” és az ut a polgári karrier felé.

Moses Moserhez írott vallomásaiban később beismeri, hogy mennyire küzdött ezen lépés ellen, mely „nem volt tulságosan nemese cselekedet” és azóta sem találta meg lelki nyugalmát és a célt sem érte el, amit szolgálni akart vele. A keresztvíz nem biztosította kenyérét. Egész életében anyagi gondokkal kellett viaskodnia, lekileg pedig örök hajszoltóságban hanyódot. Érezte, hogy nem német, hogy mindhiába — kívül marad a német világban. Kétszer is Párizsba kell menekülnie. Balra kell tolnia és forradalmi kozmopolitizmusban keres megoldást lelki egyensúlyának helyreállítására.

De nem sikerül.

Csak a Matrac-sírban, a fájdalom, a szenvedések és gyötrelmek ágyában ismer önmagára és élete nagy tévedéseire. Azok a levelek, amelyeket ebben a korban írt Moses Moserhez, valóságos „Confessio judaica”. Koheleti gyűjteményei az emberi hiúságoknak, koheleti filozófiája egy élet tévelygéseinek és beismeréseinek, melyeknek cinikus és fájdalmas konklúziója a Matrac-sírban:

*Keine Messe wird man singen
Keinen Kaddisch wird man sagen
Nichts gesagt und nichts gesungen
Wird an meinem Sterbenstagen.*

Nem Heine az első zsidó és nem is az utolsó, aki végigjárta ezt az utat. De Heine utja — ha megalkuvásokkal is teli — pillanatig sem merült el teljesen az önmegtagadás szennyében. Nemcsak szelleme, mely összes zsidó kortársai fölé emelte, de sorsa és élete sem engedte.

Amikor Párizsba menekült és élete el-lentmondásából a francia-német megbékülés és kiengesztelődés hirdetésében vált kivezető utat találni, — német barátai árulónak denunciók és 1835-ben a Bundestag határozata alapján kitiltják a német államszövetség országaiból írásait. Amikor a francia kormány ösztöndíjában részesül — a legsötétebb gyanuba fogják a németek. Régi álmai elsötétülnek. Francia keresztény nőt vesz feleségül, egyszerű teremtést, de szellemileg Rachel Varnhagen-Levin befolyása alatt áll. Ez a zsidó nő mutat új utakat költészetének is. Gyermekkorának zsidó emlékei minduntalan visszatérnek. Belsacar-ban visszatér a széder emléke, Rabbi von Bacharban is a széder, de itt már az üldözött, gyanúsított és becsületében meggyalázott nép fájdalma sajog. A renegát alakja is minduntalan felbukkan. Ott áll az „Almanzor”-ban, a „Rabbi”-ban, a „Donna Clara” trilogia prólógusában.

S amikor fölébe csap a damaszki zsidó és a damaszki pogromok híre — mely egy másik zsidó kortársát, Moses Heest, a cionizmus első klasszikusává

avatta — nemcsak a szenvedő és üldözött zsidóként száll sikkra, hanem a zsidó törvény és a zsidó tan eszméjéért is. Egy időben az győtri, hogy materializmus, mely St. Simon és Marx hatása alatt fejlődik ki benne, nem zsidó és eltávolítja a zsidóság szellemi világától. De a „Damaszki levelek”-ben már úgy ír a zsidó tanról, mint „a kozmogon kinyilatkoztatásról az állatvilág materiális tisztasága fölött”, mely egyidejűleg „fizikai etika”.

Betegsége éveiben visszatér a Bibliához. Itéleteiben a zsidóság fölött irónia és féltő tisztelet, szeretet és gyűlölet, elragadtatás és guny áll egymás mellett. Ez a cinizmus és erkölcsi páthos legzsidóbb vonása Heine-nek, melyet Jakob Wassermann, Buber és mások a zsidó szellemiség legjellegzetesebb vonásának tartanak. S valóban: egyetlen nép költészetében sem ismétlődik oly sűrűn, szinte lépten-nyomon ez a vonás, mint a zsidó irodalom és költészet alkotóiban.

Heine, aki — mint később Jakob Wassermann — öregségére még egyszer megpróbálja felállítani a párhuzamot a „németiség és zsidóság között” — végső fokon

haraggal fordul a zsidó reform ellen, meggyűlöli azt a zsidó iskolát, melyből elindult, meggyűlöli Bornet és többi neves zsidó kortársait, akik „főlölegesen dekorációkat és kulisszákat akarnak adni a zsidóságnak.”

Németországban nemcsak ma — a fajörület korában — de a régi „joidók”-ben sem ismerték el jelentőségét. Az a Heine, akit Nietzsche „a németek utolsó világtörténelmi eseményének” nevezett és aki egész romantikus korszak költője volt s aki csaknem az összes európai nemzetek lírájára rányomta hatását — ez a Heine mindig idegen volt a német ifjúság izlésének. Ennek a Heine-nek a háborúelőtti Németország nem akart szobrot emelni szülővárosában. A weimari Németország rehabilitálni akarta. De csak rövid ideig állhatott tiszteletben Heine neve német földön. A harmadik birodalom első dolga volt ledönteni ezt a tiszteletet és máglyára vetni Heine műveit.

Elégette-e az a máglya, ledöntötte-e az örület Heine szellemét, Heine nagyságát?

Halhatatlanabbá tette, mint volt. És ennek a máglyának tüze fényében áll a máglyához ma az egész világ és a zsidó nép — a zsidó Heinet.

(d. h.)

Az élő Heine

I.

Heine él.

El, nem úgy, vagy nem csak úgy, ahogy általában a költők élni szoktak, a műveik után. Aktualitása égetőbb, kinzóbb és izgatottabb, mint valaha. Tő-ékeny figuráját kihámozzuk a matrac-sír legendájából, levettjük róla kinzó bizonytalanságainak, tétova tépelődéseinek és lelki vérbajának számalma-fájdalmát, megtisztítjuk az irodalmi eszmék és méltóságok esztétikai toalettvizét és azt látjuk, hogy visszavonhatatlanul kering tő-ereiben a vér, hogy hangja dobol a fülhártyákon és mindaz, amiért harcolt, — szomjasan, összerokadva, föltámadva és visszacsúszva — mindaz ma is harcianyag, gyújtópont, robbanási felület, világdráma.

Arról van szó, hogy él.

El nem egy példányban, hanem százezereiben, vagy még többben. A százezer vagy még több Heine, aki elemigrált Németországból 1933 óta, persze, nem költő, persze, nem kap évi 4000 frank apánasz: sem a rokonságtól, sem attól az államtól, ahova emigrált. De ezeknek a németeknek is el kellett szaladni a birodalomból, éppen úgy, mint ahogy 1844-ben a „Vorwärts” munkatársainak emigrálniuk kellett a német kormány kényszerű rendeletere. Ez a rendelet Heinet Párizsban találja és most már önkéntes száműzetése után csakugyan nem térhet többet vissza hazájába.

Mintha a márt látnók. A német patriotizmus önkívületi folyamában usznak mind azok, akik nem akarják észrevenni, hogy körülöttük egy új világ születik. Heine nyolcvan évvel ezelőtt halt meg és 95 évvel ezelőtt Meinzban már létrejött a „Zentrale Untersuchungskommission”, amely figyelemmel kísérte azokat a német intellektusokat, akik a kormány szerint akkor „demagógát műveltek”...

A gondolat szabad szöveget kazamatáikba vetik és erődkbe zárják. Ma ezeket koncentrációs táboroknak hívják.

A berlini egyetem rektora, Schmalz, az egyik írásában azt akarja bebizonyítani, hogy nem a nép harcolta ki a maga szabadságát, hanem öfelsege, a császár.

Keserűen, kétségbeesve, a napoleoni harcok után föllángoló hatalmas szabadsághullám taraján uszva, Heine Henrik Párizsból figyeli a német eseményeket, tollát a cinizmus tintájába mártja, papírosát a szatira le-

vében áztatja és belsejében reszkette és dobogva lázad a német reakció ellen.

Erjesztő gomba, amely új időkét érlel. Gondolatai két elkövetkező hatalmas és virágzó német emberöltő politikai és szellemi sikjét vetik előre. Gigantikus idők ezek: egész Európának szülesséi fájdalmai vannak. A romantika szellemébe odasíkol a józan realitás és a tapasztalati tudás gyári kúrtje és ahogy iparosodik Németország, úgy ivelt át az irodalom is a romantikából a realizmus felé.

Es Heine észreveszi az osztályoknak és fajoknak az önzését, átlát az államhatalom egoizmusán, észreveszi a töke kapzsiságát, nem tűri meg se a romantikus, sem a szociális illuziókat. Hol nemzetben kívüli áll, hol nemzetben belül, hol a zsidók alatt, hol a zsidók fölött. Finom művi, gyors járatu pisztolyában a guny golyói rejtőzködnek. Minden cölzás teitalálát. Es minél jobban bebizonyosodik, hogy egy-egy eszme: család vagy önámítás, Heine lelke annál inkább zárkózik el a további fertőzés elől. Benyomásai mindig frissek és szikrázóak. Különös hangulatművészte ezer színben csillog. Petárdái a parlamentől kezdve az egyházon át a legfelsőbb irodalmi kllkek asztalain robbannak szét — nem, ez az ember nem maradhatott otthon, ez többet akart, mint a többi, ez bátrabb volt, mint a gyávák, ez egyenesebb volt, mint a megalkuvók, ez tehetségesebb volt, mint az országvezetők, ez átlátott a szítán, és érezte hogy mi jön: — el kellett mennie, először a maga jószántából és nem térhetett többet vissza — most már azért, mert a német reakció nem tűrhette meg bomló, bomlasztó, erjesztő szellemét.

II.

A német reakció ma sem tűri meg a bomló, bomlasztó és erjesztő szellemeket. Heine meggyőződésében nem volt se zsidó, se keresztény. Nem volt se proletár, se arisztokrata, se német, se francia. Gyöker nélkül lebegett, hitek, meggyőződések, dogmák és szabályok között, főlnem mérhető magasságokban, annál az oknál fogva, mert sokszor ki tudta magát szakítani vallása és népe tradíciójától, mert ő volt az a mérges orvosság, amely önmagát felrázva, felrázta a beteg társadalmat is, amely önmagát felébredtetve felébreszti az egész országot, vagy talán az egész földrészt, — mert ő volt az

a csipkelődő, főlényes, henegeő, bátor, szellemes és felforgató elem, amely éppen úgy nem találja helyét a megkötözött szabadságok abroncsos hordójában, mint ahogy nem találja helyét a mai zsidó a mai Németország mai abroncsos hordójában. Amíg a költő szabadságon mozoghatott és utazhatott és Párizsból kétszer is hazatért, addig mind a kétszer olyan könyvek születtek az úfázásából, amelyek ellene bősztették az egész német hivatali apparátust és a cenzurát.

A német cenzura pláne odág ment, hogy 1835-ben nemcsak Heine addig megjelent munkáit, hanem azúán megjelenő munkáit is előre betiltotta. Világos tehát, hogy Heinet már egyszer, 1835-ben, elégették.

Másodszer Berinben került máglyára 1933-ban.

III.

Mi történt tehát, 1835 és 1933 között? Két könyvégetés. Kilencvennyolc esztendő, majdnem egy évszázad és a mai Németországnak éppen úgy nem kell Heine, mint ahogy nem kellett az 1835-ösnek. Volt egy költő, aki kétszer nem kellett.

Ennélfogva ez a költő a világe. Beemigráltatták a világirodalomba. Belegyömösztették a halhatatlanságba. Belefűtötték abba, hogy ma él. Kétszer lökték krematóriumra hamvait szétszórják a szében és csontjapora a világ minden tájkára rázúdította a szabadság tüzesjét. Igaz, hogy közben volt vilmosi császárság és weimari birodalom, igaz, hogy közben élt az antiszemitának elkönyvelt Nietzsche, igaz hogy közben élt Rathenau és élt Stresemann, igaz hogy közben muzsikált Bruno Walter, agítált és színjátszott Moissi, rendezett Reinhard, kritizált Alfred Kerr, gyógyított Ehrlich és megforgatta a fizikát Einstein, de ez, hogy úgy mondjam, mellékes. Bismarok azt is mondta egyszer a parlamentben, hogy szivesen párosítja a porosz csodórt a zsidó kancával, mert ez jó vegyület. Nietzsche azt is említi valahol, hogy Németországban egyetlen nagy világesemény volt az utolsó évszázadban és ez a világesemény. Heine Henriknek hívták. Igaz hogy a német kultúra csúcán 1900 és 1930 között, a politikai, művészeti és irodalmi alkotások zöme Heine fajtestvéreivel van szoros kapcsolatban. Mindez igaz. Igaz?...

Vagy az az igaz, hogy a düsseldorfi polgármester, amikor egy angol író, aki Heine életrajzát akarta megírni, aktákat kért a düsseldorfi városháztól — azt felelte város-házi levélpapírosra, hogy egy Heine nevű költő Düsseldorfban ismeretlen. Vagy az igaz, hogy az új német iskolai antológiákban a „Kevlári bucsu” című vers alatt Heine neve helyett az áll, hogy ismeretlen szerző műve.

Igaz, hogy minden letagadták, ami ebben a 80 esztendőben történt. Igaz, hogy mindenkit elkeggettek, aki ebben a 80 esztendőben alkotott. Es igaz, hogy a költőt, aki már egyszer teljes valójában meghalt, 1836 február 17-én, a fizikai halála előtt már kivégezték és halála után kivégezték másodszer.

Egy poétának a nyolcvanéves halálos évfordulóját figyeli a világ, aki háromszor halt meg és mégis él. Es ebből az emberből nem egy példány él, hanem élnek ezren és ezren hontámul, elszakadva és bujdosva, elkergetve, tüzhelyük, otthonuk és családjuk mellől, szétszórva Tel-Avivtól Párizsig és Stockholmtól Buenos-Ayresig — sok szegény kis fíradt, üldözött Heine — tétova álmódok, mohó szabadságvágyók, erjesztő gombák, szellemek, akiket kergetnek ötezer év óta és akik helyüket keresik, irdálan óserdőben, megkötözött föld-észek között, megroskadva végzetes terhük átkában.

Szimbólumuk ez az emigráns német poéta, akit tüze dobta és akit lecenzuráltak és akit megmaradt. Es amíg betű lesz a világon, élni fog. Nem úgy, ahogy babérkoszorúzott szobroknak kellene ábrázolnia figuráját egy szabad Németország főterén.

Csak úgy, mint az ibolyák a sirján Párizsban, a montmartrei temetőben. Es az ibolyákat nem lehet elégetni. Magjuk a földben van, életűjük a nap, levegőjük a szabadság és illatuk a világe. Fekete Tivadar

Bevált orvosi könyvek!

Dr Vende: A nemibetegségek 86 lej
Dr Hohenberg: A dohányzás 99 lej
Dr Rapaport: Ideges gyomor- és bél-bajok (keletk., gyógyítása) 132 lej
Dr Tó's: A fogamzás titka 119 lej
stb. stb. Postán utánvéttel. Ha beküldi franco

Lepagenál Cluj
Kérjen teljes orvosi jegyzékét!

Bizor
jegyé
mu
e
Nemzeti s
eilens

Berlin, febru
aylvánithatja
rendszerben. A
szer megsemmi
mára a szólás-
lehetőségét elve
szágbán egy
rendszer nem
semmisíteni. M
dalom területé
osának” válasz
választásokról
ger Presse, a c
félhivatalosa.

A bizalmi fé
minden évben
a német munka
nemzeti szocial
sággal idegen
szervezetek, de
lasztások ere
Ténylegesen m
nek tünik dikta
zeti szocializmu
képes az új p
tenj összes töm
tékben is konce
demokratikus e
szempontjából
azok, akik még
mentáris és den
mulá-ait. Ez az
férfiak tanácsá
náci munkásság
kihangsúlyozták
férfiak tanácsa
tott munkásta
náci vezetők m
is, hogy a biz
megérteni, hogy
erdekük védelm
hogy a munkan
séget létesítsen
osát akkor léte
nek tartották a
specifikusan ne
tel való behelye
nak a megszűn
kérdés miatt is
geknek a néme
szemben táplál
biztonságos. Ez
ezeknek a vál
adni, mintha a
nyilatkozatnak
párt bagatelizá
sokat, amelyek
csak a vonatko
lik.

MEG

Bizonytalanság és idegesség jegyében készíti elő a „német munkafront” a bizalmi emberek választását

Nemzeti szocialista vezér aggodalmaskodó nyilatkozatai a láthatatlan ellenségéről. Náciellenes hangulat a német munkásság körében. Mi van a ruhrvidéki letartóztatások hátterében

Berlin, február 26. A német nép nem nyilváníthatja véleményét a hitlerista rendszerben. A pártok és a választási rendszer megsemmisítése a német polgár számára a szólás- és írásszabadság minden lehetőségét elvette. Mégis létezik Németországban egy terület, ahol a választási rendszert nem lehetett teljesjoggal megsemmisíteni. Minden év áprilisban a birodalom területén „a bizalmi férfiak tanácsának” választása zajlik le. Ezekről a választásokról érdekes cikket közöl a Prager Presse, a csehszlovák kormány német felhívatalosa.

Egy különös választás

A bizalmi férfiak tanácsának választása minden évben súlyos probléma elé állítja a német munkafrontot. Ezek a tanácsok a nemzeti szocialista állam keretében való sággal idegen testek. Nem demokratikus szervezetek, de mégis a demokratikus választások eredményeinek tekinthetők. Ténylegesen minden választás non sensusnek tűnik diktatórikus országban. A nemzeti szocializmus jól tudja, hogy nem lesz képes az új politikai rendszerbe tömöríteni összes tömegeit, ha a legkisebb mértékben is koncessziót tesz a hagyományos demokratikus elveknek, amit a rendszer szempontjából tévesen foghatnának fel azok, akik még nem felejtették el a parlamentáris és demokratikus élet megnyilvánulásait. Ez az eset áll fenn a bizalmi férfiak tanácsának választásánál is. A náci munkásság jelenlegi vezetői gyakran kihangsúlyozták, hogy a jelenlegi bizalmi férfiak tanácsa nem tekinthető a feloszlott munkástanácsok folytatásának. A náci vezetők már gyakran panaszkodtak is, hogy a bizalmi férfiak nem akarják megérteni, hogy hivatásuk nem a munkás érdekek védelmezésében áll, hanem abban, hogy a munkaadókkal együtt munkaközösséget létesítsenek. A bizalmi emberek tanácsát akkor létesítették, amikor szükségesnek tartották a munkástanácsoknak egy specifikusan nemzeti szocialista szervezet fel való behelyettesítését. Ennek a tanácsnak a megszüntetése most már presztizs kérdés miatt is lehetetlen. A munkástömegeknek a német munkafront vezetőivel szemben táplált hangulata nem nagyon biztonságos. Ezért senki sem merészkedik ezeknek a választásoknak olyan jelleggel adni, mintha azon politikai vélemények nyilvánításának meg. A nemzeti szocialista párt bagatelizálni igyekszik a választásokat, amelyeket úgy állít be, hogy azok csak a vonatkozó ipari vállalatokat érdeklik.

Frauentorfer nemzeti szocialista vezér a napokban a munkafront ülésén beszédet tartott, amelyen elébe igyekszik vágni minden meglepetésnek: a közelgő bizalmi férfi tanács választásoknak nincs politikai jellege. Ezt minden polgárnak tudnia kell. Következésképpen

azok a munkások, akik a választásokon nemmel fognak szavazni, nem tekinthetők a nemzeti szocializmus ellenségeinek.

Szavazatukat úgy kell felfogni, hogy ezek nincsenek megelégedve a vállalat vezetésével.

Ez a Führer akarata tehát a választásoknak nem szabad politikai jelleget felvenniük.

Ennek ellenére a választások politikai jellegét nem lehet leplezni, mert a munkafront vezetősége által kiadott rendelkezés csak egyetlen választási listát engedélyez, amely kötelező módon nemzeti szocialista emberekből kell, hogy álljon. Ha tehát valaki a jelöltek egyikét törölni fogja a listából, ennek csak személyi oka lehet, illetőleg ennek is lehet minősíteni. De azok, akik

a listán szereplő összes nevet ki fogják húzni, nyilvánvalóan politikai meggyőződésüknek adnak kifejezést.

A hivatalos nyilatkozatok nyilván ellentétben vannak azokkal a rendelkezésekkel, amelyek kétségtelenül bizonyítják, hogy a rendszer milyen nagy jelentőséget tulajdonít ennek a választásnak.

A választási propaganda

Három hónappal előtte már megkezdődött a propaganda, mely szinte nagyobb méretű, mint a demokratikus országoknak parlamenti választási propagandája. Már januárban az ipari területeken, ahol a hivatalos jelöltek nagyon kedvezőtlen eredményeket értek el, megkezdődött a propaganda, tömeggyűlések egybehívásával. Február elején kibérelték Berlinben a hatalmas „Sportpalastot”, melyben német munkafront vezetőinek és a bizalmi férfiak tanácsának konferenciáját fogják megtartani.

Az agitáció méretei annál jobban nőnek, minél jobban közeledik az április 3. és 4. iki bizalmiférfi-választás. A rádiótársaságnak néhány miniszter beszédét jelentették be a „politikamentes” választások napjaira. A választások fontosságára utal a Berliner Börsenzeitung cikke is, mely

többek között rámutat arra, hogy a bizalmi emberek listáját a munkaadókkal és a nemzetiszocialista munkássággal közös egyetértésben állítják össze.

A láthatatlan ellenség

Önkénytelenül vetődik fel a kérdés, hogy miért van szükség olyan nagyarányú előkészületekre a „politikamentes” és jelentéktelen választások miatt? Vajjon valahol ellenség dugta ki a fejét, amely ellen harcolni kell? Látható ellenség nyilvánvalóan nincsen, hiszen a munkásságnak csak egy listát kell választania. A nemzeti szocialista munkafront láthatatlan ellenség előtt áll, melynek erejét csak akkor ismerné, ha annak módjában lenne demokratikus választásokon megmutatnia erejét. A nemzeti szocialista vezetők csak annyit tudnak erről az ellenségről, hogy létezik és hogy felismerése nehéz, mert befurakodott magába a nemzeti szocialista munkás szervezetbe. Frauentorfer, akinek megállapításai ebben az irányban mérvadók, a következőket mondotta:

„Elsősorban ellenfeleinkre kell fordítanunk figyelmünket.

Ne higgyétek, hogy mozgalmunknak nincsenek ellenségei. Csakhogy olyan módon rejtőztek el, hogy nehéz őket felkutatni.

A szabadközművészek régi módszerei szerint minél mélyebbre és mélyebbre törekszenek

HÜLÉSNEI-GRIPPÁNÁL

TESTA GYÓGYIT

Minden gyógyszerárban Kapható

nek, lelkes nemzeti szocialistának adják ki magukat, de a céljuk éppen a mozgalom elleni küzdelem.

Ebben a nyilatkozatban félelem, bizonytalanság és idegesség mutatkozik. Ezt bizonyítja, hogy a rendszer vezetőinek a munkásság körében uralkodó hangulatról kapott információi nem a legörvendetesebbek. Nagyon valószínű, hogy a ruhrvidéki tömeges munkásetartóztatásokról, illegális szakszervezetek alakításáról, stb.-ről szóló hírek is ezzel vannak összefüggésben. Azok az intézkedések, amelyeket a katolikusok ellen legújában hoztak, ugyanezt bizonyítják. A letartóztatott ruhrvidéki munkások ugyanis a katolikus munkás-szervezetek vezetői voltak.

SELECT

MAI KEZDETTEL:

Szentivánéji álom

Előadások kezdete pontosan 3, 6 és 9 órakor

„A zsidók haljanak éhen...”

Mi történt a bánági sváb községek pénzével a beszárlati éhezők részére?

Bucuresti február 26. A Zorile című lap a beszárlati éhezők felszólításával kapcsolatban cikket ír, amely súlyos vádakat tartalmaz Pelivan Imréné, a Vörös Kereszt Egyesület chisinaui fiókjának elnöke ellen. A cikk szerint Pelivanné curista érzelmi és az éhezők élelmézésére felállított népkonyhákból kiutasította a zsidókat. Egyetlen zsidó agg vagy zsidó gyermek nem kap abból az élelemből, amelyet az ország gyűjtésből befolyt pénzekből vásároltak. A Zorile megírja azt is, hogy Pelivanné, mi-

után ezt az utasítást kiadta, Bucurestibe utazott és helyettesül egy Tomescu nevelő asszonyt nevezett ki, aki a nemzeti keresztény-párt chisinaui elnökének a felesége. Pelivanné Bucurestiből, ahol nagyban kártáznak, telefonon hívja fel helyettesét, aki mindenben betartja utasításait. A Zorile sürgős közbejegyzést követel, nehogy a Vörös Kereszt Egyesület tekintélyén és hírnevén csorba essék. Pelivanné helyett olyant kell megbízni a segélyakcióval, alk nem vét a Vörös Kereszt Egyesület ragyogó hagyományai ellen.

Még több repülő-bélyeg!

Módosítják a repülő-bélyegek használatáról szóló törvényt. A bélyeg hozamát az új törvény az eddigiek kétszeresére emeli

Bucuresti, február 26. A repülésiügyi miniszter hónapok óta sürgeti az aviatikus-bélyegek használatának kiterjesztését, mert a bélyegek eddigi jövedelmei nem fedetik a szükségeseket. A minisztérium a repülő-bélyegek kötelező használatát annyira ki akarta terjesztetni, hogy még az üzleti bevásárlásoknál is minden fizetés után számla kiadását és ennek repülő-bélyeggel való ellátását akarta előírni. Ennek a tervnek a pénzügyminiszter állt ellen s arra hivatkozott, hogy a bélyeg használatának szigorú ellenőrzésével is el lehet érni az a jövedelemnövelést, amelyre a repülési minisztériumnak szüksége van. Az általános felfutás ugyanis az, hogy ma a megfélemlítő ellenőrzés hiánya folytán igen sok esetben mellőzik a repülő-bélyegek alkalmazását olyan iratokra és olyan cselekményekre, ahol azok használata kötelező lenne.

A pénzügyminiszter álláspontjának elfogadásával a kormány a közeli napokban olyan törvényjavaslatot terjeszt elő, amely a repülő-bélyegek felragasztásának, alkalmazásának ellenőrzését lényegesen megszigorítja. Ettől az intézkedéstől az eddigi hozamnak 50 százalékkal való emelkedését várják.

További újítás a javaslatban az, hogy a repülő-bélyegek a jövőben progresszív kincstári Tetékké válnak. Ezentúl tehát számlákra, értékpapírokra (váltókra), s.b. nem fix összegű bélyeget kell majd ragasztani, hanem az értékkel arányban álló bélyegjegyeket. Ez

további 50 százalékos jövedelmi többletet ígér ilyen módon a repülő-bélyegek hozama megduplázódik.

Együttel bizottságot alakítanak, amely a bélyegek jövedelmét adminisztrálni fogja. A bizottságban három minisztériumnak a pénzügynek, a hadügynek és a repülésiügyi minisztériumnak egy-egy képviselője, a legfőbb számszék és a törvényhozás két házának egy-egy küldöttje foglalnak helyet.

CONTINENTAL SZÁLLODA BUDAPEST,

VII. DOHANY-UTCA 43.

AZ A HELY,

AHOL A JO KÖZÖNSÉG

JÖL ERZI MAGAT,

LEGMODERNEBB SZÁLLODAI

KENYELEM.

ELSORANGU ETTEREM,

ZENE TÁNC.

SZÍNHÁZAK, SZORAKOZO-

EHELYEK ES A KERESKEDÉLEM

KÖZPONTJÁBAN.

MÉRSEKELT ÁRAK. GARÁNCIA

A HÁZBAN.

MEGNYILT

SZÉKELY ÉS RÉTI

BUTORGYÁR R. T.

lakberendezési

KIÁLLITÁSA

Targu-Muresen

30 ragyogó interieur, 30 lakásberendezési probléma tökéletes megoldása

Ha otthonát igazán szép és melegen akarja berendezni, látogassa meg a gyár Piața Albina 17 sz. alatti mintaszermeit. Akadályoztatás esetén a cég szívesen küldi ki megbízottját eredeti rajzokkal s tervekkel.

EINE

egő, bátor, szelle. amely éppen ugy közöttözött szabadsa. mint ahogy nem mai Németország. míg a költő szabadságot és Párizsból. mind a kétszer az utasításból, ame. egész német hiva- rát.

odáig ment, hogy addig megjelenő megjelenő munkáit s tehát, hogy Hei- n, elégtétlek.

került máglyára

s 1933 között? Két bic esztendő, majd- ai Németországának e, mint ahogy nem volt egy költő, aki

a világé. Be'emig- ba. Belegyömöszöt-

Belefűtötték abba-

ték krematóriumra.

szében és csontja-

ékára rázúdította a

hogy közben volt

veimari birodalom.

antiszemitaának

hogy körben élt

am, igaz hogy köz-

ter, agitált és szin-

Reinhard, kriti-

ott Ehrlich és meg-

de ez, hogy ugy-

arcok azt is monda-

hogy szívesen páro-

sidó kancával, mert

azt is említi vala-

ban egyetlen nagy

isó évszázadban

Henriknek hívták

ra csúcán 1900 és

kal, művészi és

Heine fajtstvérei-

ban. Mindez igaz.

a düsseldorfi pol-

ngol író, aki Heine

aktákat kért a

azt felelte város-

gy egy Heine nevi

herellen. Vagy az

skolai antológiákban

vers alatt Heine

ismeretlen szerző

agadtak, ami ebben

igaz, hogy minden-

a 80 esztendőben

a költőt, aki már

meghalt, 1936 febr-

lála előtt már ki-

kivégezték másod-

ranéves halálos év-

aki háromszor halt

l az emberből nem

nek ezren és ezren

s bujdosva, elker-

és családjuk mel-

Párizsig és S'ock-

sok szegény kis

tétova álmódók,

erjesztő gombák,

ek ötezer év óta és

rdalán öserdőben

zött, megroskadve

tráns német poéta,

lecezuráltak és

ettől lesz a világon,

gy babérkoszorúzott

plnia figuráját egy

en.

ák a sirján Párizs-

ben. És az ibolyá-

Magjuk a földben

gőjük a szabadság

Fekete Tivadar

könyvek!

gek 86 lej

ás 99 lej

or- és béi.

sa) 132 lej

a 119 lej

Ha beküldi franco

Cluj

jegyzéket!

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági hetiszemle

— Bányási levél —

Timisoara, február 26. (Az Uj Kelet tud.) A bányási és így az ország kereskedelmi életében is az elmúlt napokban némi javulás állott be. Február vége felé közeledünk és ha váratlanul kedvezőtlen időváltások nem köszönt be, reméljük gazdasági körökben, hogy a közeli napokban induló tavaszi évad új — régen óhajtott — üzleti lehetőségeket fog teremteni az egész vonalon.

A bankpiac hírei

E rovat keretében már megemlékeztünk, hogy az utóbbi időben bizonyos átmeneti nehézségek merültek fel a bankéletben, illetőleg újabb megszorításokat alkalmaztak a kereskedelmi hitelek kibocsátása körül és a kamatlábát is felemelték közel 1 százalékkal. Az addó helyzet új fázisa iránt érdeklődünk egyes bányási vezető pénzügyészeknél s itt azt a felvilágosítást kaptuk, hogy ezidőszent a hetekkel ezelőt beállott nehézségek tekintetében vajmi kevés változás észlelhető.

Eszerint a bankok most is nyújtanak ugyan kipróbált üzletfeleiknek hitelt, de ha lehet, a hitelnyújtás körül még óvatosabban járnak el, mint eddig. A jelzálog hitel ezzel szemben viszont teljesen szűntel. A kereskedelmi hitel megszorításának okáról érdekes információkat kaptunk. A drágulás beköszöntésének első híreire ugyanis a legtöbb nagyvállalat nagyobb mérvű árumennyiségekkel látta el magát. Ehhez a tranzakcióhoz természetesen bankhitelre volt szükség s mivel marapság a hitelek rövidlejáratúak, — ott állottak tehát elő a komplikációk, amikor a vállalatok nem tudtak időre eleget tenni fizetési kötelezettségeiknek, mert árukészleteiket nem tudták elhelyezni.

Bankkörökben különösen kedvező jelenségnek tekintik, hogy a pénzügyminisztérium hozzávetőlegesen 170 millió lej államadósságnak a fizetésére határozta el magát. Számolnak ezzel kapcsolatban azzal, hogy rövidesen az állam újabb adósságokat fog törleszteni. Az állam hitelezői — a különböző szállítók — a bankok adósai s így mihelyt hozzájuknak pénzre kell, a bankokkal fennálló kötelezettségeiknek is eleget tenniük s ennek következtében a bankoknál ezidőszent mutatkozó átmeneti jellegű pénzühiány is megszűnik majd bizonyos mértékben.

Az export-import újabb nehézségei

Különös és egyben igen szomorú helyzetbe sodródtak azok az exportőrök, akik az elmúlt év második felében — körülbelül november végéig — különböző árukat exportáltak Olaszország felé. Mindaddig, míg Románia és Olaszország között normális gazdasági kapcsolatok állottak fenn, a román exportőrök a Nemzeti Bank utján kapták kézhez olaszországi követeléseiket. A szankciók életbe lépését után azonban a helyzet márról-holnapra megváltozott s a nagyobbik baj viszont az, hogy az utolsó szállítások során a román exportőrök hozzávetőlegesen 800 millió lejfel fagytak be az olasz piacra.

A román exportőrök többször járultak a Banca Nationala kormányzója elé, hogy a szóbanforgó pénzhez juthassanak. Az utóbbi időkig a kormányzó mindig kérésre válaszokat adott a nála megjelent kéréseknek. E hó elején ezzel szemben a Banca Nationala vezetősége kijelentette, hogy a szóbanforgó 800 millió a birtokában van ugyan, de csak a kereskedelmi miniszter diszpozíciójára utalhatja ki az összegeket. Amikor azután az exportőrök a minisztériumhoz fordultak, itt kategorikusan közölték velük, hogy az egész kérdés a Banca Nationala hatáskörébe tartozik.

A napokban azután újból felkeresék az exportőrök a Nemzeti Bank vezetését s ezúttal arra kérték őket, hogy várjanak még türelemmel, míg a helyzet valahogyan tisztázódik. Szóval: most már „csak” tisztázásra szorul a helyzet és addig várni kell a 800 millióra, melyet az exportőrök a bankoktól vettek fel és melyet 7 százalékos kamattal mellett is egyelőre december elseje óta február 15-ig 10,5 milliót fizettek.

A bányási gazdasági életet még igen közel érdeklí a közeli napokban Budapesten meginduló román-magyar gazdasági tárgyalások. Itt úgy tudjuk, hogy a magyar kormány az új tárgyalásokat azzal kívánja beindítani, hogy 13,500 vagon tüzifa és közel 10 ezer vagon épületfa behozatalra ad majd engedélyt a román exportőröknek, illetőleg a magyar importőröknek. Az üzleti esélyeket

ebben az esetben növeli egyébként még az a körülmény is, hogy a román Jegybank lemondott a 40 százalékos devizakötveletéről és így az egész összeg, a Magyarországra irányítandó faáru után járó összeg magánkliringben nyerhet elszámolást és ez a mód eleve kizárja a nagyobb komplikációkat.

Változatlanul lanya a gabonapiac

A buza — ugylátszik — a „baissz-zónába” jutott. A tendencia igen lanya: mintha nem is kellene senkinek sem buza. A mai árak az elmúlt hónapok árfolyamalakulásában szinte unalmaszámúak mennek. Október-november óta nem volt példa arra, hogy a buza ára 450 lejes nivó alá süllyedjen. Es ha figyelembe vesszük a mai adottságokat, igen könnyen megtörténhetik, hogy a buza tovább is morzsolódik; jöllehet, ebben a tekintetben igen merész vállalkozás volna bármilyen irányu jóslatba bocsátkozni.

Kétségtelen, hogy a buza esésében fontos momentumként könyvelhetjük el a malmok üzemprodukciónak mérséklését és végül, hogy ezideig — téli hiányában — az elvetett buza nagyszérien „áttelelt”. Tehát: két olyan kompetensről van szó, mely a buza árak alakulásában komoly súlyt vet a latba. A malmok különben pillanatnyilag nem is gondolnak arra, hogy újabb vásárlásokat eszközöljenek. A fennálló malomtaxák és egyéb vegzaturák teljesen evették a kedvet a malmoknak, hogy komolyabb üzleti tranzakcióba bocsátkozzanak. Viszont, ha az új termés minden elemi csapás nélkül uszsa meg az utolsó februári napokat és a március hónapot is, szakkörökben számolnak nagyszerű, rekordtermés lehetőségével.

A tengeriben is áresést kell könyvelelnünk, de szakkörök véleménye szerint rövidesen igen hathatós árszilárdulás fog ezen a téren beköszönteni. Fontos körülmény, hogy a Banca Nationala újabb engedélyezte annak a tengerinek a magyarországi és ausztriai exportját is, melyet január 15-ig nem raktak ugyan vagonokba és sleppékbe — ez az áru különben le is szállították —, de január 15-e előtt szállításra leköttöttek. Vagyis: ezért az áruért a Nemzeti Bank nem követel erősvalutát. Ez a körülmény kétségtelenül hozzá fog járulni a tengeri újabb szilárduláshoz. A Jegybank különben intézkedést adott ki, hogy az az áru is kikerülhessen az országból, melyet január 15-e után kötöttek le magyarországi és ausztriai szállításra. Itt azonban a Banca Nationala köti meg magát ahhoz, hogy az áru értékének 30 százalékát

nemes valutában kapja kézhez. Számolnak azonban azzal a lehetőséggel, hogy a Nemzeti Bank ebben a tekintetben — utolsó intézkedéséről van szó — rövidesen engedélyezze az állásontra fog helyezkedni és a 30 százalékos nemes valutáról is le fog mondani.

Szakkörök megállapítása szerint különben Románia ezidőszent tengeri főösleges még 30 ezer vagonra rug.

Gabonapiac: Három hét leforgása alatt a buzában közel 50 lejes árcsökkenést regisztrálhatunk. Különben érdekes ünet, hogy addig, amíg a tengerentúli országban a buza állandóan árszilárdulást mutat, a közép-európai országokban az utóbbi néhány hét alatt az árak morzsolódtak. Szakkörök szerint ebben az esetben a tengerentúli helyzet az irányadó és rövidesen a közép-európai árak is a tengerentúli nivóhoz fognak igazodni. Bányási gabonapiac: a következők: Timisi buza 440, torontáli viszont 450 lej. A tengerimél is 15 lejes csökkenés állott be, amennyiben a múlt heti 300 lejes árral szemben e héten már csak 235-ös nivón mozog. A többi gabonafélékben: a zab 330, a takarmány-árpa 300, a tavaszi árpa 320, a tökmag 750, a napraforgó 550, cirokmag 230, murmag 600, továbbá a lucerna 3000 és a lóhere 3200 lej mázsánként.

Lisztpiac: A lisztpiac lanya. A bányási lisztok iránt alig van érdeklődés. Az itteni malmok ezért redukált üzemmel dolgoznak. Egyébként közel hat számottevő bányási kereskedelmi malom teljesen leállított üzemű. Az árak a következők: Kismalmi liszt 30/70-es beosztású 870, illetőleg nagymalmi 900, korpá pedig 250 lej.

Helyzetjelentés a textiltiáccról

Ha a pamutfonal behozatala körül Missirian és társai nem teremtik meg azt a különös helyzetet, melybe ma benne vagyunk — helyzetjelentésként azt írhatnánk: a textiltiáccra minden csendes. Azaz: még csendesebb volna a helyzet, ha Cosinescu miniszter különös tervbevett intézkedésével új fordulat elő nem kívánná állítani az ország szövőiparát.

A gyáriparosok legutóbb megtartott bucuressi kongresszusán a miniszter többek között bejelentette, hogy foglalkozik azzal a tervvel, miszerint a pamutfonal behozatalát szabadabbá tegye. Még helyesebben: a miniszter a pamutfonalimportot ki akarja vonni a kontingentálási rezsim rendelkezései alól. Ennek idején nem igen tulajdonítottak különös jelentőséget ennek a miniszteri bejelentésnek. Amde a legutóbb megtartott külkereskedelmi bizottsági ülésen a miniszter immár konkrét formában állott elő ezzel a tervével és hogy a bizottság rögtön ki nem mondotta a pamutfonal behozatalának szabadátételét, ennek csak az az oka, hogy ezáltal még nem áll a Banca Nationala rendelkezésére a szükséges devizakészlet.

A miniszter tervével kapcsolatban a textiltiáccra igen idegesen reagálnak, mert nem tudják, hogy ez az intézkedés tulajdonképpen milyen célokat kíván szolgálni. A gyáriparosok szerint a miniszter terve súlyos komp-

likációk elé állíthatja az egész szövőipart, mely éppen a kontingentálási rendszer életbe lépésével lett naggyá. Egy ilyen intézkedés tehát könnyen válságos helyzetbe sodorná a fiatal romániai szövőipart, mely az ország nemzeti vagyonának integráns része. A gyáriparosok szerint a behozatalt meg kell könnyíteni és ezenkívül a fonalat mentesíteni kell a taxák alól. De minden más intézkedés súlyos zavarokat idézhet elő.

A piac pillanatnyilag még igen csendes. Jöllehet számolnak azzal, hogy rövidesen, a márciusi szezon új élénk üzleti lehetőségeket fog teremteni. (f. m.)

500 millió lej reescontot kértek a bucuressi nagybankok. A fővárosi pénzpiacra szinte szokatlanul nagymérvű pénzühiány mutatkozik, melynek következtében a vezető pénzintézetek 500 millió lejt kitevő reescontot kértek a Banca Nationalától. Hasonló igényvel léptek fel egyébként a kis- és középintézetek is.

Veszek állammal szembeni követeléseket
(kompenzációs célokra) Bioul Samu, Bucaresti, Str. Intrarea Marcovici 1. Telefon 3-26-89.

A „Szentivánéji álom” meséje

A szépséges athéni Hermia kiköszorazza apja vázasoltját, Demetriust, mivel Lysander szereti. Ki van téve annak, Teseus Athén fejedelemé által, akinek a felesége Hippolyta, az amazonok királynője, kolostorba küldte. Hermia és Lysander, a két szerelmes, megszökök és elrejtőznek az Athén közelében levő erdőben. Demetrius követi őket, azonban Demetrius is követi Helena, egy szépséges leányzó, aki szerelmes belé. Ugyancsak ebben az erdőben találkozik egy rögtönzött színársulat, akik a fejedelem esküvőjén színe kerülő darabot akarják próbálni. Azonban ennek az erdőnek az őslakói emberfeletti erővel rendelkeznek s a nimfák, faunok és tündérek — akik fölött Oberon és felesége, Titania uralkodnak, kik jelen pillanatban, vagyis mesénk kezdetekor haragban vannak. Hogy Oberon bosszút álljon, Titania megparancsolja Puck-nak, az erdő szellemének, hogy az alvó királynő szemébe csöpögtessen szereimi bájitalt, ami azt fogja előidézni, hogy abba fog beleszeretni, akit legelőször meglát. Puck, aki ravasz fiú, teljesíti Oberon parancsát, azonban úgy rendezi a dolgot, hogy az ébredő Titania az egyik athéni színészt pillantsa meg, akinek fejét számarfejjé varázsolta. Az összes barátai, mikor meglátják a számarfejt, menekülnek, azonban a szerelmi bájital által elkábult Titania szerelmes lesz a szárnnyejű Bottonba. Ugyancsak a szerelmi bájitaltal egy csomó zűr-zavart kelt Puck, miáltal azt éri el, hogy egyik szerelmes sem tudja, hogy tulajdonképpen kik szeret. Szerencsére a hajnal hasodtával a varázslat megszűnik, miáltal Oberon, Titania és az egész mágius erdei élet belevész a hajnal csodálatos balettjébe és a földi emberek magukra találnak örömmel, fájdalommal és emberi gyarlóságokkal. A film egy fejedelmi palotában rendezett dísztellyel végződik, ahol az athéni színészek egy groteszk gunyjátékká alakuló drámát adnak elő.

A „Goldmark” zenefarsaság értesíti tagjait, hogy csütörtökön, f. hó 27-én este 9 órakor a megszokott időben összejövetelt tart, amelyen a tagok pontos megjelenését kéri. 9 óra után az ajtók zárva lesznek.

Giszkalay János előadása Oradeán. Ma, csütörtök este, pontosan 10 órakor, a WIZO rendezésében Giszkalay János, az erdélyiszeres ismert kitűnő író és költő fog a Sfatul Neagustoresc (Fészek Club) helyiségében irodalmi előadást tartani. Ez alkalommal házaszszenyok lesznek: Bernát Béláné, Erdélyi Jenőné, Farkas Jenőné dr. Kertész Tiborné, dr. Markovits Pálné, Mihelji Pálné, Popper Istváné, adó Istváné. Házikisasszonyok: Csató Ila, Klein Ducu, László Magda, Léderer nővérek, Lusztig Kató, Nemes Cica, Nussbaum Éva, Sebestyén Klári, Schuihof Anci.

Husz román Forrás Adó pro

Timisoara, február 26. Hónapok óta tartó bentő fázisához érkező ügyvédek és a folyó háborúság. A mara volt dékánját dr. Ungar Adolf éjszakán forradalmi tettei bűncselekménye

A jobboldali ügyvitől sem riadnak, amelyet a zsidó indítottak, eddig is felhasználta. Anna számolt az Uj Kelet üléséről, amikor Ungar Adolf dr.-nak voltását követelték, a szélsőségek, hogy Ungar Adolfnak bányászati laposkákban mentumok vannak, Adolf nem foglalhat eléleti pozíciót. Ungar nyilatkozatot adott, sebben visszautasított.

A jobboldali agitáció vább. A clujai demokrácia felfigyelt már a haradali ügyvédek a tinidákjait is be akart rata diákfront népes a Bányás fővárosában hallgatók között felgezen. A jobboldaltáltak Ungar Adolf lom ideje alatt, mintkülönítménynek voltmán parasztokat és agyon. Ezek a vádalfelvilágosult románstak visszhangra és tették az Ungar Adolddak, akit valószínűsok jogosítottak felkisebbségi életében, alelnöke és timisoa ke, vezető szerepre.

Néhány jobboldali elégedett meg a sajátganda által biztosítottéggel. Dr. Ungar Adolgyűléséhez feljelenzal valóta meg az újjít, hogy a forradalmvolt a Deta, Cerga, che és Valcanui kölkulatoknak, amelyekkoltak meg.

Az ügyészség a tárgyvá tette. Fábóta folytatja a kihallTimisoaran már napizgalommal várjáknyeit. Dr. Ungar Adolbiróij eljárástól függintézt dr. Mercea hóhoz, amelyben az ügybiróságának vizsgálómelt vádak kérdéselentette Ungar dr., nem járt Detan és husz román parasztrendelte el sem a romsem pedig azt, hogy szanak.

A vizsgálóbíró elalatt folyt tovább.

A zsidó operett és drámai társulat

erdélyi vendégszereplésének során színekerül:

Dejen

Csütörtökön, február 27-én:

Papirene Kinder

Calmanovici zenés vígjátéka 3 felvonásban és 1 képb.

Pénteken, február 28-án: Szímet.

Szombaton, február 29-én:

Der Chelemer Chusan

Lilien 3 felvonásos vígjátéka.

Vasárnap, március 1-én:

Der Mamas Geliebter

zenés vígjáték.

A társulat primadonnája:

JENY SELTZER

a világhírű művész és énekes. Női tagok: S. Etinger, Lia Tefner, M. Wolfensohn, Genia Tefner, Fr. Schwartzmann, Anna Tefner. Férfi tagok: Jacob Jacobovics, S. Sidoff, S. Wolfensohn, M. Sterling, M. Zwith, W. Tefner, A. Schwartzmann és a kis Izl, kik valamennyien a zsidó színjátszás kitűnőjei.

Művészeti vezető: JACOB JACOBOVICI.

Turavezető: Marcu Leibovici.

A bruttó bevétel 10 százaléka a Keren Kajeme'hez.

Husz román ügyvéd jelentkezett dr. Ungár Adolf védelmére

Forradalmi időkben elkövetett gyilkosságok vádjával letartóztatták dr. Ungár Adolfot, a timisoarai ügyvédi kamara prodékánját

Hetek óta tartó hajsza után az ügyészségnél jelentették fel a jobboldali ügyvédek dr. Ungár Adolfot. Román parasztok és egy pap meggyilkolásával vádolják dr. Ungárt

Timisoara, február 26. (Az Uj Kelet tud.) Hónapok óta tartó harc után ma megdöbbentő fázisához érkezett el a szélsőjobboldali ügyvédek és a demokrata front között folyó háborúság. A timisoarai ügyvédi kamara volt dékánját,

dr. Ungar Adolf ügyvédet az elmúlt éjszakán forradalmi időkben elkövetett bűncselekmények vádjával letartóztatták.

A jobboldali ügyvédek, úgy látszik, semmitől sem riadnak vissza. Abban a harcban, amelyet a zsidó kamarai dékán ellen indítottak, eddig is minden utolsó eszközt felhasználtak. Annakidején részletesen beszámolt az Uj Kelet a kamara izgalmas üléséről, amikor a jobboldali ügyvédek Ungar Adolf dr.-nak az ülésről való eltávolítását követelték. Már akkor hangoztatottak, a szélsőséges ügyvédek olyan vádakat, hogy Ungar Adolf előéletében egyes bánati laposkákban ki is teregetett momentumok vannak, melyek miatt Ungar Adolf nem foglalhatja el ezt a magas közéleti pozíciót. Ungar a kamarai ülés után nyilatkozatot adott, amelyben a legerélyesebben visszautasította ezeket a vádakat.

A demokrata diákront is közbelép

A jobboldali agitáció azonban folyt tovább. A cluj-i demokrata diákszövetség is felfigyelt már a harcra, amelybe a jobboldali ügyvédek a timisoarai politechnikum diákjait is be akarták keverni. A demokrata diákront népes delegációt küldött le a Bácság fővárosába, hogy a műegyetem hallgatók között felvilágosító munkát végezzen. A jobboldali ügyvédek azzal agítottak Ungar Adolf ellen, hogy a forradalom ideje alatt, mint tartalékos tiszt olyan különítménynek volt a vezetője, mely román parasztokat és egy papot lövett agyon. Ezek a vádak természetesen még a felvilágosult románság körében sem találtak visszhangra és abszurdumnak minősítették az Ungar Adolf dr. ellen emelt vádakat, akit valószínűleg komoly kvalitások jogosítottak fel arra, hogy a Bánát kisebbségi életében, mint a Magyar Párt alelnöke és timisoarai tagozatának elnöke, vezető szerepre jusson.

Az Ungár ellen emelt vádak

Néhány jobboldali ügyvéd azonban nem elégedett meg a sajtó és az egyéb propaganda által biztosított propaganda-lehetőséggel. Dr. Ungár Adolf ellen a timisoarai ügyészséghez feljelentést tettek, mely azzal vádolta meg az ügyvédi kamara dékánját, hogy a forradalmi időkben vezetője volt a Deta, Cerga, Banloc, Besenora Veché és Valcanui községekben működő alakulatoknak, amelyek számos román gyilkoltak meg.

Ungár Adolf nyílt-levele

Az ügyészség a feljelentést vizsgálat tárgyává tette. Fabian vizsgálóbíró napok óta folytatja a kihallgatásokat az ügyben. Timisoaran már napokon keresztül nagy izgalommal várják a vizsgálat fejleményeit. Dr. Ungár Adolf a maga részéről, a bírói eljárástól függetlenül, nyílt-levelet intézett dr. Mercea Victor kamarai dékánhoz, amelyben az ügyvédi kamara fegyelmi bíróságának vizsgálatát kérte az ellene emelt vádak kérdésében. A levélben kijelentette Ungár dr., hogy soha életében nem járt Detan és nem is vehetett részt husz román paraszt megölésében. Nem rendelte el sem a román pap kivégzését, sem pedig azt, hogy egy cigányt felakasszanak.

Ungárt letartóztatták

A vizsgálóbíró előtt folyó eljárás ezalatt folyt tovább. A keddi nap folyamán

kihallgatták Capatina Gyula, Lessinger János és Dénes P. Mózes volt különítményeseket, akik a forradalmi időkben történekről adtak felvilágosításokat a vizsgálóbíróknak. A kihallgatások végeztével, kedden éjjel fél tizenkettőkor a vizsgálóbíró maga elé rendelte dr. Ungár Adolfot, aki előtt felolvasta a letartóztatási végzést.

Dr. Ungár letartóztatása az egész országban óriási feltűnést kelt. Különösen Timisoaran, ahol már az éjszakai órákban elterjedt a letartóztatás híre, okozott nagy konsternációt a vizsgálóbírói intézkedés, mely az ügyvédség körében nagyszabású

mozgalom megindulását eredményezte. Már szerdán délelőtt negyven ügyvéd jelentkezett védőül dr. Ungár Adolf mellett.

A negyven ügyvédből husz román nemzetiségű,

akik a dr. Mercea Victor vezetése alatt működő demokrata ügyvédfront tagjai. Az ügyvédek a letartóztatási végzés ellen a táblához jelentettek be felfolyamodást.

Az ügyben természetesen meg fognak mozdulni mindazok a szervezetek melyeknek Ungar Adolf tagja volt. Így elsősorban az ügyvédi kamara mai, hivatalos vezetője és a Magyar Párt, amelynek Ungar már másfél évtizede vezetője a Bácságban.

Zaimisz volt köztársasági elnököt kombinálják az új görög kormány miniszterelnökének

Semleges kormányt nevez ki a király? Csaldariszék diktatúrát szeretnének

ATHÉN, február 27. (Rador). A Csaldarisz párti lapok azt ajánlják György királynak, alakítson diktatúra kormányt, mert a jelenlegi parlament nem adhat stabil és erős kormányt. Mégis úgy vélik, hogy az uralkodó semleges kormányt fog választani, Csaldarisz hívei ebben az esetben Zaimisz volt köztársasági elnököt pártolják, de valószínű, hogy a király Mihalakopuloszt fogja kinevezni.

Ma premier! CAPITOL MOZGÓ Ma premier!
Világsláger! A legújabb bécsi szenzáció!
EMIL JANNINGS
hatalmas világgilmeje:
TRAUMULUS (A fehér páva)
Egy tanár, egy diák és egy szinésző szerelmi regénye. JANNINGS partnerei: HILDE WEISZNER és STOLZ HILDA. Uj világitradó a legszenzációsabb eseményekkel!

Áprilisban, vagy csak májusban lesz az aradi pótválasztás

Vaida nem jelölteti magát az aradi választáson

Bucuresti, február 27. A lapok értesülése szerint a Frontul Românesc elhatározta, hogy Vaida nem fog személyben jelöltséget vállalni az aradi választáson, ahol pótválasztást rendelnek el M. Marcus képviselő mandátumának betöltésére, akit a Banca Nationala cenzorává neveztek ki. Kérdés, hogy a front vezetői egyáltalán jelölni akarnak valakit, de ha igen, akkor vagy Voicu-Nitescu vagy Hatieganu lesz a jelölt. Vaida hívei, köztük volt számos miniszter, tegnap értekezletet tartottak, amelyen megállapodtak abban, hogy Galaçon március 15-én, Bacăuban március 15-én tartják meg tervezett gyűléseiket.

Hir szerint Vaida nem ellenkezik azzal a tervvel, hogy a front résztvegyen az aradi választáson. Egyébként a belügyminiszter.

rium március 29-re tűzte ki a pótválasztás időpontját.

A Curentul az aradi választásokkal kapcsolatban megállapítja, hogy Marcus aradi képviselő csak a Banca Nationala közgyűlése után mond le mandátumáról, tehát az ő helye még nem üresedett meg a képviselőházban. A választásra ezek szerint április közepén vagy május elején kerül sor. A nemzeti pártok már megállapodottak abban, hogy a választási kampány lefolytatása végett aradi tagozata élére Justinian Mar-seu nevezi ki, akit valószínűleg a párt jelöltje is lesz. A lap tudni véli, hogy ha a nemzeti pártok tényleg nem egyik vezetőjüket jelölik, egy nemzeti keresztény párt is tagozati elnököt állítja sorompóba.

Izgalmas hajsza után letartóztatták a rendőrség a legutóbbi hetek sorozatos betöréseinek tetteseit

Véres verekedés zajlott le a betörő cigányok és detektívek között

Cluj, február 26. Izgalmas hajsza után a rendőrség bünyügyi osztályának ma éjjel sikerült letartóztatnia a legutóbbi hetekben Clujon történt sorozatos betörések tetteseit. Napról-napra hirt adtunk arról, hogy ismeretlen tettesek álkulcsokkal behatoltak üzletekbe, vagy vállalatok irodáiba és pénzt, vagy egyéb értéktárgyakat

loptak el.

Mint tegnap jelentettük, Roth Móric Salcamilor uccai kereskedőhöz törtek be utoljára, ma éjjel pedig Budai Grigorescu ucca 114 szám alatti üzletébe.

A Budai-féle betörés után a rendőrség teljes apparátussal indította be a nyomozást. Követték a tettesek nyomait a Tăe-

Tér és forma

Építőmészeti havi lap. Évi előfizetés Lei 1122. Egyes szám Lei 132. Korábbi mutatóváltására 80 lej.

Lepage, Cluj

Postán utánvétellel. Kérjen ingyen szakjegyzéket.

tura Turcului 14. szám alá, ahol adatokat sikerült szerezni a betörőkről, innen Cordos falun egy közbeeső erdőn és szőlősön keresztül Valea Chinteuuluihoz értek. A nyomok egy cigányok által lakott házhoz vezettek. Éjjel a rendőrség bünyügyi osztályának összes tagjai megjelentek itt és körülvették a házat. Bemutatójukat azonban élénk ellenállás követte a két, számos tagot számláló cigánycsalád részéről. Hatalmas verekedés fejlődött ki a cigányok és a detektívek között és csak hosszas ellentállás után sikerült a cigányokat letartóztatni és a központi rendőrségre szállítani.

Itt azonnal megkezdődött a kihallgatásuk és egyes betöréseket már be is vallottak.

Hadbírószág elé került az ügyvéd megsértéséért a pénzhamisító repülőgép-feltaláló

Cluj, február 26. (Az Uj Kelet tud.) Érdekes hatóságelleni erőszak-pert tárgyalat tegnap a cluj-i hadbírószág Vechiu tanácsa. A vádlott Băboiu Joan, a bucaresti I. A. R. repülőgépgyár fiatal alkalmazottja, akit pénzhamisításért egy év és 10 hónapra ítéltek el első fokozaton a cluj-i törvényszék. Míg a hatósági személy, akit megsértett: volt védője, dr. Zamfir Saragea, cluj-i ügyvéd, akit a cluj-i ügyészségi fogházban, ahol letartóztatásban volt, becsületbevitő szavakkal sértett meg a 21 éves vádlott.

A tegnapi per előzményei múlt év tavaszán történtek. Băboiu és a pénzhamisításban vádlott társai védelmét dr. Saragea látta el a törvényszéki tárgyaláson. A vádlott vallomása szerint letartóztatásakor rábízta védőjére egy repülőgép találmányának tervezését. A törvényszéki tárgyalás után nem volt megelégedve védelme ellátásával és kérte ügyvédjét, hogy a megbízólevéllel együtt adja vissza repülőgép terveit is. Băboiu állítása szerint dr. Saragea azt válaszolta, hogy nem adja vissza a terveket, sem a megbízólevelet.

Visszont a vádiratból kitűnik, hogy Băboiu ekkor ingerülten a következőket mondotta Sarageának: szélhámos, törvénytelen utakon jár. Ezután, az ügyvéd, aki a törvényszék épületében hatóság személynek számít, megtette feljelentését a hadbírószágon volt védelem ellen.

A tegnapi tárgyaláson dr. Saragea azt állította, hogy csak annyit mondott Băboiúnak, hogy nem adja vissza a repülőgép terveket, mert nincsen nála.

A vád- és a védőbeszéd elhangzása után a hadbírószág meghozta ítéletét, melyben bűnösnek mondotta ki Băboiúnat hatósági személy megsértésében és ezért 400 lej pénzbüntetésre ítélte.

— Az Akadémia Barisszia cionista szeminarium sorozata. Az Akadémia Barisszia rendezettségének keretén belül, cionista szeminarium-sorozat kezdett meg, amelynek első előadását Danzig Hillel „A galuthi zsidóság gazdasági helyzete” címmel tartja meg, ma este 9 órakor a Barisszia Str. Nicu Filipescu 1 szám alatti helyiségében. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

— Letartóztattak egy hírhedt bolgár kommunista rablóvezért. Szófiából jelentik: Tegnap sikerült letartóztatni Janeffet, a hírhedt kommunista rablóvezért, aki az elmúlt évben három rendőrt és több magánembert ölt meg.

Uj magyar építőművészet

Györgyi-Dr. Hüttl-Kozma. Hatalmas album, 300 butor, épület, fényképek, tervek. Lei 528.

Lepagenál Cluj

Kérje a szakkönyvek teljes jegyzékét.

RA MUSORA:

an: Szinet.
an: Szimfonikus hang-
ssi zongoramuvesszel.)
Szimfonikus hangver-
er zongoramuvesszo.

GO MUSORA:

aciois premier! Grace
eghiresebb enekesno uj
filmlagere: Az enek
re: Michael Bartlett, a
s tenoristaja. Pergo,
r. St. Moritz csodaszep
etto, Bohemelet, Trou-
ern dalok. 1936-os ev
almalkotasa. Szamozott
n a mozgo irodajaban
kaphatok. Uj journal.

ZGO MUSORA:

la. A teljes mu egy-
go regenye utan: Ny-
Baur-ral. Helyarak: 9
: 3, 6, 9.

ZGO MUSORA:

penteken 3, 5, 7 es 9.
eoadas. I. Chicago
ezon legnagyobb kalan-
ben: James Gagney es
or elot: II. Sully-sim-
r-Maus. Journal. Hely-
lej.

Comerciala Societate pe
tine in zua de 30 Martie
sa adunare generala or-
utului, la care cu stima
bnari. Ordine de zi: 1.
e Administratie despre
siune, aprobarea bilan-
si Pierdere incheiate
B, raportul Comitetului
rea Consiliului de Ad-
ulul de Cenzori de ges-
si expirat. — 2. Hota-
ea profitului net. — 3.
pe 3 ani. — 4. Eventuale
8 statute). — 18 Consiliu
Conform §-ului 18 din
centru uzarea drep'tului
sa-si depune actiile cu
narea generala la casa
§-ului 28 din statute, nu-
si independente vor fi
si institutiile Directiunii
sinte de adunarea gene-

PRO
TESEK

szoba olcsón kiadó,
dni a ház mesternél le-

Xenopol 4 szám alatt.
rima gyártmány, új ál-

r Salom parcella. Aján-
a kiadóba.

modern négyszobás,
delőnek nagyon alkal-

okot azonnalra kere-
nyek megjelölésével"

at, teasüteményeket,
kivételben, a legújá-
krász készit. Str. Gen-
zomban.

, házilag készített pri-
vaz. Ertekezni Deje-
II. emelet, jobbra.

gyságu művészi gob-
lea Victoriei 50. Dél-

adás elköltözés miatt
t nagy vendéglői főző-
kiadóban.

égett fiatal ember hé-
d. Cim a kiadóban.

ló uricsalánál lakást
ba kér.

bérbeadó. Str. Măce-

HIREK

— Összedőltek a pince falai — egy ember meghalt. Szalma József 57 éves munkás-ember Str. Soseau la Coline 17 szám alatti lakásának pincéjében dolgozott. Egy adott pillanatban a pince falai — amelyek vízzel voltak átitatva és teljesen megrongálódtak — összedőltek. A lezuhanó tégladarabok a munkást teljesen összezúzták. A szomszédok, akik a nagy zajra előszaladtak, már csak a munkás holttestét tudták kihuzni a romok alól. A hatóságok megindították a vizsgálatot, hogy kit terhel a szerencsétlenségért a felelősség.

— Elsülyedt márványtömbök és négy millió olasz citrom Angliában, Londonból jelentik: Miután az angol építőipar a népszövet-ségi megkorlátoások következtében nem kap olasz márványt, a devonshirei partvidéken a Bowcombe-öbölben 1880-ban esülyed: óriási olasz márványtömböket roppant költséggel emeltek a tenger fenekéről. A Petrarca olasz gőzös tizenkétezer láda messinai citromot rakott ki Londonban, további tízezer láda utban van. A kereskedelemügyi miniszterium hosszas tanácskozás után felelőtt a küldeményt a megkorlátozás alól az azal az indoklással, hogy a szállítmány alapjául szolgáló ügyletet a megkorlátozás elrendelését megelőző időben kötötték. A felszabadított küldeményt, amely negyemillió darabot áll, az áruverésen percek alatt megvették anélkül, hogy a vevők egyetlen min-tét láttak volna.

Dr Grünwald Ernő, gyermekgyógyász specialista főorvos írja: Ezek óta alkalmazom magánpraxisomban is a PERLOTT fogkrém-et és szájvizet. Kitűnő desinficiens hatásáról nagy beteganyagomon győződtem meg. Különösen fontos használata a gyermekek-nél, oly gyakori mandula- és szájgyulladások-nál. Rendszeres használata sok, a mandula-kon és szu-as fogakon a szervezetbe hatoló megbetegedések (reuma, szivbaj, etc.) veszt elcséjt.

— Irógép-automata. A német posta igen korszerű újítással kedveskedik közönségé-nek. Az egyes postahivatalokban irógépeket szerelt fel, amelyek csak akkor vehetők használatba, ha a mellett elhelyezett ké-szülékbe 20 pfennigget dobnak. Ez összeg ellenében az automata két levélpapírt, két borítékot és egy iv indigót nyújt át, az iró-gépet pedig tíz percig lehet használni.

— A Poáde Cion cionista munkásszervezet cluji tagozata március hó 1-én, vasárnap délelőtt 9 órakor nagyszabású gyűlést tart a Str. Filipescu-ucsal helyiségében. A gyű-lés napirendje a következő: 1. Általános be-számoló. 2. A párt cluji csoportjának jelen-tése. 3. A romániai Poáde Cion és Ceiré Cion (pártok bucaresti egyesítési konferenciá-járól szóló beszámoló. 4. Előadás a mozga-lom célkitűzéseiről. Minden dolgozó zsidót ezután hív meg a Vezetőség.

— Házasság. Sichermann Zsenka (Sft. Gheorghie) és Fejér Lajos (Brasov) ezúton tudatják rokonaikkal, jóbarátjaikkal és ismer-őseikkel, hogy március hó 4-én déli 12 óra-kor tartják esküvőjüket Sft. Gheorghen Str. Regele Ferdinand 21 alatti házban. (Minden külön értesítés helyett.)

— A cluji római katolikus egyházközség zárlat alatt marad, Hirschler plebános kinos helyzetbe került dr Nistorral szemben, Kovács Kálmán unitárius tanár furcsa szerepe az egyháznál, Be'hlen István véleménye Gömbös Gyuláról, Gyárfás Elemér új üzletágra tét át, Hatházi salontal ügyvédet egy évre ítélte a Kuria, Ki a renegát? Pap Andre Bucures-tibe költözött! Brasov megyéből és más szen-zációs cikkek olvashatók az Erdélyi Futár új számában.

Az Ujságíróklubban Ma, csütörtökön este:

Rónai—Boskovics

Szenzációs kézzongorás jazzhangversenye.

Péntek este

gáláns tombola-est

tombola: egy gyönyörű kosztümszövet és más értékes nyereménytárgyak.

— Összeesett a lépcsőházban és meghalt egy turdai építész. Gref Mihály turdai épi-tész ma délelőtt Clujra jött tízéves kislá-val, hogy ennek kihuzassa a fogát dr Vas fogorvosnál. Délelőtt 11 órakor mentek fel a fogorvos Str. I. G. Duca 3 szám alatti ren-delőjébe. Az emeletet nehezen mászta meg a 62 éves építész. Mikor a második emeletre ért, hirtelen rosszul lett, megkapaszkodott a lépcsőházban, felsikoltott, majd összeesett és meghalt. Az esetről azonnal értesítették a mentőket, akik megállapították, hogy az építész hirtelen szívrohamot ért és a halál ennek következtében állott be. Az építész holttestét ma hazaszállítják Turdára, miután a hatóságok eltemetésére megadták az enge-délyt.

— Izületi csuszál és ischiásnál, neurolgikus és arthritikus fájdalmaknál egy pohár termézetes „Ferenc József“ keserűviz, reggel éhgyomorra bevéve, gyorsan előmozdítja a gyomor és a belek működését s igen könnyű, lágy székletet, jó emésztést és kellemes közérzetet biztosít. Orvosi vélemények egy-öntetlen dicsérik a Ferenc József viz rend-kivül enyhe és jótévő hatását vese-, hólyag-, prostata-, és végbélbajoknál, továbbá sér-vben szenvedőkénél is.

— Irodalmi törvényszék tárgyalja Silone: Fontamara regényét. A Magánalkalmazott Szövetség Str. Váii 7 alatti helyiségében pént-eken, február 28-án este 8 órakor a könyv-megbeszélések divatos formájában irodalmi törvényszéki tárgyalásban ismereti I. Si-lone érdekes könyvét az anyagi és szellemi nyomorúságban tartott olasz parasztszég-nyekről. A könyvet dr Szilágyi Andrásné is-meteti, Lajos Kappner Armin, védő ifj. Jord-áky Václav. Vendégeket szívesen látnak. A belépés díjtalan.

Az elegáns hölgyet érdekli!

Megnyílik „JOLIE“

Eddington: A természettudomány új utjal. Szerzője a cambridgei egyetem a csillagá-szat és kísérleti fizika tanára, korunk egyik legújna: ettebb természettudosa és természet-tudományi írója. Napjaink legizgalmasabb tudományos problémáiba kalauzol el új köny-ve, amely a cornelli egyetemen tartott tizen-két előadást foglalja magában. A világ vége, a csillagok szerkezete, az atomon belüli en-ergia, a kozmikus ködök és felhők, a táguló vi-lágegyetem csak kiszakított fejezetekéim an-nak a hatalmas élménynek, amelyet Edding-ton könyve lakusnak és szakembernek egy-aránt jelent. A parányok szerkezetéről ugyan-egy képet ad az olvasóknak, mint a kozmosz végtelen távlatairól. Eddington súlyos mon-danivalóit mindvégig szellemesen, ötletesen, világosan veti papírra és mindenki, aki ut-társául teszódik, felejtethetetlen élmény emlé-kével teszi le a művészién magyarába ilte:ett remekművét. A vaskos és tartalmas kötet 311 lapon, sok képpel, díszes vászonkötésben Lei 224.— minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Franklin újdonságok jegyzékét.

— Tatarescu Antonescu pénzügyminiszter-rel tárgyal, Bucurestiből jelentik: Tatarescu tegnap este hosszas beszélgetés/ folytatott Antonescu pénzügyminiszterrel, aki jelentéet tett a költségvetési munkálatok állásáról. Külön megvitatási tárgyat képezte a köz-oktatásügyi minisztérium büdzsétervezete.

— A „Cőiré Aguda“ színelőadása. A cluji „Cőiré Aguda“ purim előestjén érdekes bib-liai tárgyú operette mutat be „Mőchirat Jo-zsef“ címen, híres népi zenével és vonzó elő-adásban. Markovics Jenő és Weisz Fischl fáradozásának köszönhető, hogy a darab ni-vős keretek között, tehetséges szereplőkkel kerül színre. A rendezést József Dezső végzi, aki játsznai fogja a darab egyik főszerepét. Játsszanak még Braun Mózes, Davidovics Herman, Katz Izrael, Braun Burni, Hirsch és a két gyermekszereplő, Polák Márton és József Béla. A rendezvény jövedelme a Poale Cedek ágmenház és a Keren Hajsuv cél-jait szolgálja. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Állami fixet kérnek az angol bábák. Londonból jelentik: Angliában évről-évre csökken a születések száma és emiatt ke-gyvesen panaszokodnak a szülésznek. Leg-utóbbi konferenciájukon elmondták, hogy az utóbbi években körülbelül felére csök- kent a jövedelmük. Azelőtt egy angol szü-lésznek 80—120 esete volt egy évben. Ma a szülésznek kétharmadrésze még 50 szülé-shez sem jut éventékn. Egy szülésznek állag-jövedelme nem éri el a száz fontot (körülbelül 78,000 lej). A legtöbb szülész az azt kéri, hogy nyilvánítsák őket köztisztviselőknek és az állam fixfizetést adjon nekik.

Az általános műveltség könyve. Szécsi Fe-renc: Az idegen szavak nagyszótára (Univer-szum kiadás), valóban az általános műveltség könyvének mondható. Ismereti a latin, görög, spanyol, francia, olasz, német, orosz, román, héber, angol, arab, perzsa stb. nyelvek köz-használatban levő szavait és mondásait, vala-mint a technika, művészet, politika, hittudo-mány, orvostudomány, filozófia, mitológia, ge-geográfia, kereskedelem, irodalom, színház, saj-tó, társadalom, vegytudomány, fizika, jász-nyelv műszavait és kifejezéseit, kezdve a bibliai időkől rohanó korunk napjáiig. Kb. 25,000 közhasználatban levő idegen szó, ki-fejezés és szóállóje magyarázatokkal. Vagyis univerzális lexikon, amely azonkívül tartal-mazza az idegen nyelvű rövidítéseket, az autó-jelzéseket, az elemek vegyjeleit, az egész világ legfontosabb földrajzi adatait, sőt kaló-ria és vitamintáblázatokat is. Nélkülözhet- len mindenkinék, egy művelt ember könyv-tárából sena hiányozhatik. 454 lapon, kötve 191.— lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj.

Mahács: Gyümölcs-termesztés

és értékesítés, 420 lap, 251 kép Lei 330. Petterköfőir: Szőlőművelés, 432 lap, 224 kép Lei 330. Héjas: Sikeres méhészkedés, 450 lap, 445 kép Lei 269.

Lepagenál Cluj

Postán utánvétellel. Kérjen gazdasági jegyzékét

— A Dimineata cikke a névtörvényről. Bu-curestiből jelentik: A Dimineata ezzel a cím-mel: Egy törvény, amelyre nem volt szükség kifejté, hogy a parlamentbe beérkezett névtörvényjavaslat teljesen felesleges, mert a régi törvény elég jó volt. A törvényjavas-latot főleg azért illeti kritika, mert majd-nem lehetetlenné teszi a névváltoztatást, amit ritka és kivételes feltételekhez köt, de nem általános jellegűekhez.

— A cluji Zsidó Nőegylet teadélutánja. A cluji Zsidó Nőegylet vasárnap, március 1-én délután 5 órakor rendezi teadélutánját a Palace termeiben.

— Simon Béla képkiallítása. Simon Béla, fágárai származású fiatal festőművész Cluj-on képkiallítást rendez a „Minerva“ (Str. Baron L. Pop 5) teimeiben. Simon Béla, aki-nek már szép sikerei voltak, Somes megye falvainak és kisvárosainak hangulatát vetíti vászonra. A kritika különösen a Természet-hez való nagy vonzalmát emeli ki. A román, székei és száz népiség hűséges, művészi interpretációja. A kiállítás március 5-ig marad nyitva.

— Lupu köszönete Iorgának. Bucurestiből jelentik: Dr Lupu tegnap fekereste Iorga professzort, akinek köszönetet mondott a Neamul Románesc számára róla tett kijelen-téseiről.

Zilahy Lajos: Fehér hajó. A ma ezer égető kérdése merül fel Zilahy Lajos: Fehér hajó cími új könyvében, amely harmic novellát tartalmaz. Mindegyik novella a maga nemé-ben tökéletes kis ötvösmunka. Érdekes és iz-galmas, bánatos és derűs sorok jelennek meg bennük, emberi sorsok a nagyvilág, a nagy-város és a magyar falu vir'uoz kézzel meg-rajzolt kereteiben. Bizonyos, hogy ezek a no-vellák éppolyan nagy sikerre számíthatnak, mint az országoshírű író minden műve. — Zilahy Lajos: Fehér hajó című köteté most jelent meg az Athenaeum novellasorozatá-ban. 53.— lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságainak jegyzékét.

RÁDIÓ MŰSOR

- Csütörtök, február 27.
Bucuresti. 17: Emilion zenekar. 19.15: Anghel Viorica énekel. 19.40: Hires énekesek lemezei. 20.15: A filharmonikusok hangver-senye. 22.45: Hírek.
Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 12.05: Szalonzene. 13.30: Fuvószene. 11.30: Jazz. 18.30: Cigányzene. 20: Liszt em-lékhangverseny. 22.45: Gertler Endre énekel, zongorán kísér Polgár Tibor. 22.45: Buda-pesi Hangversenyzenekar.
Droitwich. 17.10: Szórakoztató zene tenor-dalokkal. 23.20: Rádiózenekar.
London. 21.15: A londoni filharmonikusok hangversenye.
Bécs. 22.10: Szimfonikusok.
Brüsszel. 21.30: A Matteotti énekkar hang-versenye.
Prága. 17.15: Cselló és zongoraszonáta. 20.55: Rádiózenekar.
Koppenhága. 20: A rádió szimfonikus zene-kara.
Poste Parisien. 20.34: Operalemezek.
Rádió Paris. 22.45: Szimfonikus hangver-seny.
Strasbourg. 19: Hegedű és zongoraszonáta. 23.15: Jazz.
Hilversum. 20.55: Az amszterdami hang-versenyház zenekara.
Belgrád. 11.30: Rádiózenekar. 20: Szimf-ónikus hangverseny.
Ljubljana. 22.15: Orosz dalok.
Zagreb. 12.15: Operalemezek. 17.15: Rádió-zenekar.
Riga. 21.15: Olasz klasszikus zene.
Milanó. 17.15: Szoprán és basszusverseny. 20.35: Strauss R.: Arabella, opera.
Róma. 17.15: Hárfá, szoprán és mezzo-szopránverseny. 21.50: A Polifonico Romana hangversenye.

AUTOBUSZ-JÁRAT
Cluj-Oradea-Salonta-Arad Timisoara között
MENETREND
TARIFA:
Cluj-Timisoara szimpla L 300, retour L 550
Cluj-Arad szimpla L 250, retour L 450
Cluj-Oradea szimpla L 150, retour L 250
Kényelmes új kocsik. Részletes felvilágosítást az autbuszállomáson. — Telefonszám: 155.

UJ KELET Legújabb hírek

A japán kormány ura a helyzetnek?

(Elsődoldali cikkünk folytatása)

A gyilkosok élén Monaka kapitány állott. Tokióban és Japán egész területén ostrom-állapotot hirdettek ki. A cenzura semmilyen hírt nem enged át.

Kínai körök azt hiszik, hogy az államcsinyt olyan japán politikusok ellen követték el, akik az agresszív kínai politikát ellenézték. A mozgalom nem irányul a császár ellen.

A japán parlamentet április 20-ra hívják össze. A puccs következményei még nem ismeretesek.

Hirahuma bá.ó a.elnöke az ugynevezett „magántanácsnak” is, Japán egyik legjelentősebb politikai alakulatának, amelynek az a feladata, hogy a közvetítő szerepét játssza a császár és a törvényhozó végrehajtó testületek között.

Ez a két párt bőven rendelkezik anyagi eszközökkel nemcsak a Mitsui. és a Mitsubishi-családok, hanem az Okura-család révén is, amely Japán legnagyobb löszgyárárt tartja kezében.

Ezekből a tényekből könnyen megállapítható, hogy a tokiói katonai puccs tulajdonképpen fasiszta - imperialista puccs, amely az ország demokratikus és pacifista erőinek szétmorzsolására törekszik és közvetlenül a Távolkelet lángba-és Saito volt miniszterelnököt

Miért kellett meghalnia Takashi pénzügyminiszternek?

A japán katonai puccsról szóló jelentések szerint a katonai főhadalmárok meggyilkolták Takashashi pénzügyminisztert aki többször állott már a japán pénzügyek élén. Takashashi 80 éves volt és fiatal korában ahhoz a politikai csoporthoz tartozott, amely általános meglepetésre bedöntötte a hűbéri rendszert. Ő volt az egyetlen japán pénzügyminiszter, aki meg merete mondani katonai köröknek, hogy csödbe viszik az országot és hogy katonai téren amugyis éppen elég tenni való van a hadsereg modernizálásával, a mandzsuriai banditák kiirtásával, az orosz határ fölötti örködéssel, va.amint azzal, hogy kivívják a flottaegyenlőséget az amerikalakkal. Ő vette fel Japán számára az első külföldi kölcsönt. Később a japán Nemzeti Bank alkormányzójává nevezték ki. Hűséges szolgálata miatt Yamataga hercegnek, a japán Bismarcknak, aki csirájában elfojtatta az ország demokrata törekvéseit és kijelölte Japán utját a kontinens birodalom megszerzésé felé. Takashashi tehát maga is antidemokrata volt és valószínűleg azért kellett meghalnia, mert józamal és becsületesen megmondotta, hogy a japán katonák és imperialisták csödbe viszik az országot.

Megölték Okada miniszterelnököt és Saito volt miniszterelnököt

London, február 27. (Rador.) A Reuter a következő újabb részletekkel szolgál a tokiói államcsiny-öl:

Az első gyalogos hadtest harmadik ezrede háborús felkészültséggel ma hajnalban elhagyta kaszárnyáját és elindult az átomás felé, hogy Mandzsurkuóba és Észak-Kínába utazzon. Utban az állomás felé kisebb csoportok váltak ki a menetoszlopból, amelyek tisztek vezetése alatt elfoglalták a város stratégiai pontjait. Sorra elfoglalták a hadügyminisztériumot, a miniszterelnök épületét, a belügyminisztériumot és a központi állambiz onszági hivatalt. A lázadók gégfegyvertűzettel vágtak maguknak utat mindenütt, ahol bármilyen csekély ellenállásra találtak. Általában azonban a meglepetés o'y nagy volt, hogy a katonák hamarosan kezükbe kerítették a fontosabb középületeket.

Egy katonai osztag behatolt Okada tengernagy miniszterelnök lakásába és ágyában megölte a miniszterelnököt. Okada közismerten ellemzte a „fiatal tisztek” csoportját, amely Kína fegyveres megdöntését és a szovjet érdekeivel ellen-

tétes politikát követelt. Ugyanóság lakásán meggyilkolták Saito volt miniszterelnököt is, aki az ázsiai kontinens népeivel megértő és békülékeny politika alkalmazásának elvét vallotta.

Megölték továbbá Takahashi pénzügyminisztert is, aki megtagadta újabb hitelek folyósítását a hadseregnek és nemrég jelentette ki, hogy Japán pénzügyei rendkívül válságos helyzetben vannak, mert a hadsereg több mint felét emészti fel az állam jövedelmeinek.

Tokióban helyreállt a rend?

Sanghai, február 26. (Rador.) Oguri rendőrprefektust, akit súlyosan megsebesítettek a zendülők, Marunuchi városnegyedbe vitték, ahol megszervezte a rendőrség különítményeit és ellentámadást indított.

A tokiói események kínai politikai körökben valóságos konsternációt keltettek. Remélik, hogy a japán kormány sikerül kezébe keríteni az uralmat és így a japán-kínai tárgyalásokat a tegnapi Nankingba érkezett új japán nagykövet újból felveheti.

Legújabb singaporei jelentés szerint Tokióban helyreállt a rend. Délben a tőzsde és a bankok kinyitottak, az üzleti tevékenység normális mederben halad. Az osakai tőzsde is kinyitott.

Egyidejű tokiói távirat szerint a császári gárda elítessapatai rendeletet kaptak a zendülés elfojtására. A császári gárda létszáma 12 ezer ember. Legújabb hírek szerint a rendet helyreállították a fővárosban, amelynek uccáin patrollók cirkálnak. Csapatokat hoztak vidékről is Tokióba. A Japán Bank ma zárva tartott, de a többi bankban, amelyek nyitva voltak, nem volt üzleti élet. Illetékes körök meg vannak győződve, hogy a mozgalom nem fog elterjedni vidéken is és még a mai nap folyamán elfojtják.

Petróleumszankciók helyett Anglia le akarja zárni az olasz hajók előtt a népszövetségi tagállamok összes kikötőit?

A francia kamara ma megszavazta a francia-orosz paktum ratifikációját. Döntő fázisba lépett a londoni tengereszei konferencia. Hodzsa Milán Bécsebe készül

Tegnap Berlinben német-lengyel kölcsönös segélynyújtási egyezményt írtak alá

London, február 26. A Morning Post berlini jelentése szerint a német fővárosban tegnap kölcsönös segélynyújtási szerződést írtak alá Lengyelországgal. A lap további részletekkel nem szolgál.

Párizsi jelentés szerint a kamara tegnap elhatározta, hogy befejezetnek nyilvánítja a francia-szovjet paktum általános vitáját. Csütörtökön délután a különböző pártok ki fogják fejteni szavazati álláspontjukat, majd megejtik a szavazást. Tekintettel arra a hangulatra, ahogyan a baloldal és a középpártok Flandin beszédét fogadták, valószínűnek látszik, hogy a ratifikálás nagy többséggel fog megtörténni.

Londoni jelentés szerint a Daily Herald tudni véli, hogy az angol kormány a pet-

A császár az új kabinet megalakításával Osumi tengernagyot haditengerészeti miniszter bizta meg, aki sebesülten is elvállalta a felelősséget.

Goto belügyminiszternek, akiről olyan hírek terjedtek el, hogy szintén megölték, sikerült megmenekülni. Ő vette át ideiglenesen a kormány vezetését.

A kormány ura a helyzetnek

Shanghaiba érkezett újabb híradások értelmében a kormány ura a helyzetnek Tokióban.

Makino herceget a császár pecsétörét szintén megsebesítették a zendülők, akik rohammal vették be a herceg házát. A rendőrségnek elkeseredett harc után sikerült szétszórni a lázadókat. Mindkét részen több halott és sebesült van. Hír szerint Mikano herceg házának megrohamaása alkalmával elesett a zendülés vezetője is, Makana kapitány.

Rendkívüli benyomást keltett népszövetségi körökben a japán puccs

Párizs, február 26. (Rador.) Sem a japán nagykövetség, sem a hivatalos körök nem kaptak még hivatalos híreket Japánból. Ezért hivatalos körök tartózkodnak minden kommentártól a japáni eseményekről. Az államcsinyt úgy tekintik, hogy azt olyan katonai körök követték el, amelyeknek tevékenységét Mandzsurkuóban és Észak-Kínában már évek óta általános figyelemmel kísérték. A kormánypart, a Minseito, amelynek mérsékelt magatartása kül- és belpolitikai téren ismert volt, választási győzelmével döntő befolyást gyakorolt e katonai körökre.

Genf, február 26. (Rador.) A tokiói puccs rendkívüli benyomást keltett népszövetségi körökben. Az események lefolyása elé aggodalommal tekintenek

Cluj legnagyobb filmsikere a ma, csütörtökön a ROYAL mozgóban futó

GRACE MOORE
új filmje:

„Az ének szárnyán”

Számozott jegyek elővetelben délelőtt 10.től.

Lakjon Budapest szívében!
Merano szálloda
IV. Bécsi-ucca 2.
Telefon: 81-4-84 és 81-3-86.
Kitünően felszerelt olcsó szobák, elsőrendű konyha.
Uj társashelyiségek!
Központi fűtés. — Hideg-meleg folyóvíz. Liftszállítás le és fel. — Panziórendszer.

Maniu megnősül?
Bucuresti, február 27. Fenntartással közöljük a Capitala című lap híreit, mely szerint Maniu Gyula szeptember 1-én intim családi körben házasságot köt Mironescu volt miniszterelnök egyik közeli rokonával.
Csak májusban tartják meg az antifasiszta monstrepet
Bucuresti, február 26. A 19 antifasiszta perét, amelynek fővádoltja Anna Pauker, valószínűleg elhalasztják a védelem kérésére, mert a külföldi tanuk nagy része nem érkezett meg a pénteki tárgyalásra. A tárgyalást május hó folyamán fogják megtartani.

Még nem döntött a kormány az ostromállapot ügyében
Bucuresti, február 26. A Dimineața írja: Március 15-én jár le az ostromállapot, úgy hogy a kormánynak újabb törvényt kell készítenie a rendkívüli állapotok meghosszabbítására. A kormány egyes tagjai szeretnék, ha lemondanának az ostromállapotról, hogy így enyhülés álljon be, mások viszont azt hiszik, hogy azok az indokok, amelyek az ostromállapot bevezetését indokolták tették, nem szűntek meg. Határozatot még nem hoztak.

— Esztországban a népszavazás az alkotmánymódosítás mellett döntött. Tallinból jelentik: Esztországban a megejtett népszavazás fe hatalmazta a köztársaság elnökét, hogy összehívja a nemzetgyűlést az alkotmány módosítása végett. A módosítás mellett a lakosság 75 százaléka szavazott.

Az Országos Zsidó Párt Cluj Tagozatának
Str. Saguna 7. az. alatti jogvédő irodájában csütörtökön, február 27-én déli 1/2-1/2 óra között dr Struhl Aron tart insepkiót.

I. Silone: Fontamara
A Marsica földhöztapadt parasztjainak, akiket Mussolini büszke, mert csak egyszer esnek naponta, szines élettelése a faszim uralma alatt.
Ára 60 lej
Kapható az Uj Kelet könyvcentrályában.
FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. ayomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefonszám: 8-61.
CENZURAS

ROMANIA
15. Te.
Havonta
sere 800.
Hídre: Ha
Sötétre 13.
Sötétre díjazás
KELET” az erde
Sötét egyetlen
Örökünk stányo
Sse megjelölés

Egyelőre id állapot van

LONDON, hírek még mind mány megalakít azt jelentheti, főváros még ma A délelőtti közöklkel a lázad tartják. Nincs Nem tudni, hogy katonai ka rus politika utja A Japánban napi tudósításun végeztés khatás sajió eseményekt Egy katoná má magával a T kirobbanását, am am könnyen od megkísérelnek a háboru kitörését A jelek szer Minden attól függ érez-e magában e A legkisebb nagy kérdés, ha sereg többsége a szembehejyezked A japánból

Goto v
Tokió, február helyzet a követke zadók még az ált riumok és más köz nak. A kormány nyel vették körül leteket és megaka lők a külvilággal szaka folyamán ó a mikadó elnöklet császári család ta és katonai tanács jai. Goto, aki lem megbizatsról, kij rad a kormány él binet alakul, ami ronatanács egész tette a szűk éges borkokat a lázadó tek, követelve, ho középületeket, ho minden vérontást. felették, hogy eng katonai jellegű ke ték azonban, hog vesélyeztetni a p szik, hogy ma de kúrtik a középül sor harcra. Tokió állapot van. A vé lom, kivéve a ml Tengerészőrrjató Saito admirális val megebeült a akarta férjét. U között sebesült m EIM Tokió, február 27 sien tudósítója a pán helyzetéről: A kukban tartják a középületet és a re A kormány rendé pataival és a Yu